

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 62. — STEV. 62.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 14, 1924. — PETEK, 14. MARCA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

ŽENSKA PRIČA PROTI DAUGHERTY-JU

Objavila je razkritja glede spekulacij generalnega pravdnika. — On in neki drugi moški, ki je medtem izvršil samomor, sta bila v zvezi. — Pogled za kulise visoke politike. — Tudi brat državnega pravdnika je bil zapleten v needne transakcije. — Pričanje so hoteli preprečiti.

Washington, D. C., 13. marca. — Čeprav ne veruje vsakdo v nesrečno številko "trinaest", se je vendar pričakovalo danes velikih stvari od posebnega senatnega komiteja, ki preiskuje uradno poslovanje generalnega pravdnika Daugherty-ja. Že včeraj je bila zaslšana kot priča Mrs. Roxie Stinson Smith, ločena žena Jess Smitha, prijatelja ter velikega obkudovalca Daugherty-ja, v katerega stanovanju se je nekako pred enim letom Smith ustrelil.

Ločena žena, ki je bila v prijateljskih odnosih s svojim možem do časa, ko je šel prostovoljno v smrt, je izpovedala včeraj naslednje: — "Ko je prišel Smith z Daugherty-jem v Washington, da nastopi urad generalnega pravdnika, je imel od \$150.000 do \$175.000 premoženja. Ko pa je umrl, je zapustil \$250.000."

Ko se je nekoč sestal s Smithom v Atlantic City, ji je Smith baje rekel, da sta "ona", namreč Smith in Daugherty pričakovala, da bosta zaslužila s patentnimi pravici filmov Dempsey-Carpentier bokoborbe celih \$180.000. Sedaj pa je znano, da je prevažanje takih filmov v medijem prometu prepovedano.

Naenkrat sta prišla Smith in Daugherty na precej skrivnostni način v posest večjega števila bondih certifikatov White Motor Car Co. Na prizadevanje Smitha je žena, katero je ločeni mož do svoje smrti z denarjem podpiral, prodala "hitro in na skrivnem" 25 certifikatov. Smith ji je rekel, "da nas certifikati nič ne stanejo".

Daugherty in Smith sta sklenila še neko nadaljno skrivnostno kupčijo ter sta bila naenkrat v posesti akcij Pure Oil Co., o katerih je tudi Smith obvestil svojo ženo, "da ju niso nič stale".

Smith je otvoril pri tvrdki Ungerleider & Co. v Columbusu, dva "slepa" borzna konta, ki pa sta obstajala le na papirju. Namen teh kontov je bil spekulirati na dvomljiv način. Žena je nekoč prosila svojega prejšnjega moža, naj neha spekulirati, ker izgublja s tem svoj denar. Nato ji je izjavil, da je ravnokar depoziral \$175.000 v banki Mal Daugherty-a v Court House, Ohio, da pokrije svoje izgube. Mal Daugherty je brat generalnega pravdnika in ta je doma iz imenovanega kraja.

Žena je izjavila včeraj v nadaljnjem, da ji je pripovedoval Smith o nekem skrivnostnem rastlinjaku na K cesti, ki se nahaja v bližini uradnega posloja justičnega departmanta, in v tem rastlinjaku se je shajal z Daugherty-jem, da razpravlja žnjim o kupčijah. Smith in Daugherty sta stanovala skupaj, sta bila neločljiva v svojih poslih, in Smith ni nikdar storil ničesar brez sveta in odobrenja generalnega pravdnika.

Smith se je baje naveličal spekulantskega življenja, kot ga je vodil v Washingtonu. Ostal je sicer, ker je obkudoval svojega prijatelja, a do smrti je živel v večnem strahu pred razkritjem. Nekeč je rekel svoji prejšnji ženi in prijateljici: "Potolaži me, dvigni me kvišku."

Lepo žensko je bilo zelo težko pregovoriti, da je prišla v Washington ter pričala. Storiila je to le v namenu, da ohrani spomin Smitha čist. Zastopniki Daughertya so skušali preprečiti pričevanje ženske s tehničnimi ugovori. Konečno pa je bila vendar zaslšana.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršuje kanejslivo, hitre in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpočila na sadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni savod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pad za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$13.40
2000 Din.	\$26.60
5000 Din.	\$66.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 18 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpočila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.90
300 lir	\$14.55
500 lir	\$23.75
1000 lir	\$48.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 18 centov za poštnino in druge stroške.

Za polizlavo, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

31 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 422 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Bank.



SENZACIONALNA ODKRITJA V PETROLEJSKEM ŠKAN-DALU.

Če bo šlo tako naprej, kmalu ne bo v Washingtonu nobenega uglednega človeka, ki bi ne bil zapleten v olnjati škandal. Sedaj se je izvedelo, da je bil Jake Hamon iz Oklahome (kateri je ustrelila Clara Smith "Hamon"), obljubil generalu Leonardu Woodu, da bo izposloval njegovo nominacijo na republikanskem tiketu, ako ga bo imenoval v zahvalo za notranjega tajnika. V zavezo je bil zapleten tudi generalov sin, Leonard Wood, ml. Senatni preiskovalni odbor je sklenil nato odločno nastopiti proti Woodu, ako bi se mu dokazalo, kako krivdo. Zgoraj na sliki sta Wood ml. in njegov oče, spo daj pa Clara Smith "Hamon" in Jake Hamon.

SKRIVNOSTNA MORILNA AFERA V CHICAGU

Govorenje o roparskih napadih je baje dovelo do dvoboja za šalo ki se je končal s smrtjo moškega.

Chicago, Ill., 13. marca. — Mrs. Belva Gaertner, lepa mlada razporečnica, je povedala policiji čudno povest, potem ko so jo prijeli radi umora Walter Lawa, avtomobilskega agenta, s katerim se je vračala danes zjutraj na svoj dom po prekonani noči.

To je bila povest o velikem popivanju in končala se je s tragedijo po čudni stavi med njo in njenim obkudovalcem.

Dva policista sta našla truplo Lawa, sloneče na kolesu avtomobila Mrs. Gaertner, malo vstran od stanovanja ženske. Njegove možgane je prodrla kroglica. Na tleh kare je bila poštola, o kateri je Mrs. Gaertner priznala, da je njena last, in napol izpraznjena stekloica sinetičnega gina.

— Na poti proti domu sva pričela govoriti o roparskih napadih. — Je pripovedovala aretirana, ki je bila preje kabaretna plešalka ter do pred kratkim žena Williama Gaertnerja, torničarja iz Hyde Parka. — Rekla sem Lawu, da se izpostavlja veliki nevarnosti, ko greva tako pozno domov.

— Nekaj časa sva se razgovarjala o tem in nato sem pripomnila, da sem boljši strelec kot je on. Predlagala sem v šali, naj stavi na kdor bo izgubil, bo moral ustreliti drugega.

— Ne vem, kako se je zgodilo vse ostalo. Preveč sem bila pijana. Spominjam se le, da sem videla ležati Lawa pri kolesu in da

SLOVENCI PONESREČENI V CASTLE GATE, UTAH

Vsled nesreče v Castle Gate, Utah, je bilo prizadetih tudi šest Slovencev. — Ostali so večinoma Grki, Italijani in Angleži.

Danes zjutraj smo dobili naslednje sporočilo:

Scofield, Utah.

Dne 8. marca ob osmih zjutraj se je završila v rovu št. 2 v Castle Gate, Utah, silna eksplozija. Castle Gate je oddaljen od nas 65 milj. Žal, da se je ponesrečilo tudi šest Slovencev. Imena treh so mi znana, namreč: George Sluga, Andro Kompas in Aleks Patrik. Vsega skupaj se je ponesrečilo 173 premogarjev.

Ponesrečenci se večinoma Grki, Italijani in Angleži.

Kakor hitro se je izvedelo o eksploziji, je prihitelo iz bližnjih noselbin velikansko število ljudi na pozorišče nesreče.

Neumorno se trudi rojak Alojz Križak s svojimi bodarji, da pride do ponesrečencev, toda strupen plin jako ovirajo reševanje. Ponesrečenci so večinoma oženjeni ter imajo velike ali majhne družine. Ko sem zapustil jaz pozorišče nesreče, so prinesli iz rova šest strašno obžganih trupel in eno glavo brez telesa.

Vzrok nesreče mi ni znan, najbrž bo pa okrivljen ubogi delavec.

Frank Gorishek.

sem zapazila, da ne diha več. Skušala sem ga potegniti iz avtomobila, a je bil pretežak.

Pozneje je izjavila okrajnemu pravdniku, ki je je zaslšal. — Ne spominjam se ničesar drugega kot stave — in če me obesite za to.

FRANCIJA NI PREVEČ OSREČILA POLJSKE

Kljub temu, da dobiva Poljska od Francije moralno in materialno pomoč, vladajo po njenih mestih, posebno pa v Varšavi, strašne razmere.

Varšava, Poljska, 13. marca. — Neprestano padanje vrednosti poljske marke v zadnjih šestih mesecih je dovelo vlado do sprejema drastičnih odredb, ki so napravili življenje skoro nemogoče za nekatere sloje prebivalstva. Najbolj so prizadeti ljudje, ki bivajo v hotelih. Majhna sobica v prvorazrednih hotelih stane skoro deset dolarjev na dan in treba je podkupiti portirja, če se hoče dobiti kakšne ugodnosti.

Pred nekaj časa je dospel iz Londona neki Mr. Watt, zastopnik Indo-evropske brzojavne kompanije. Ker je poznal običaje dežele, je njegov tovariš, Mr. Roberts, prosil vodilni hotel, naj rezervira sobo ter dal tudi vrtarju deset dolarjev. Mr. Watts je dospel v hotel ob šestih zjutraj, a pustili so ga čakati do poldnavajstih ponoči, navidezno, da bo postala prosta kaka soba, a v resnici, da je iz gotovega obupa razdelil par bankovcev med uslužbenice. Konečno je dal pet dolarjev nekemu pomožnemu vrtarju in ta ga je spremil v majhno sobico, za katero je moral plačevati po deset dolarjev na dan.

Hotelske tarife bodo v kratkem zopet poskočile in Varšava bo uživala prdnost, da ima najdražje akomodacije te vrste na celim svetu. Te akomodacije pa niso najboljše, ker bi se celo najboljše tukaj smatralo v New Yorku za akomodacije desetega razreda. Da vek 75 odstotkov na račun ni posebnost Poljske, a hoteli imajo sedaj pravico zahtevati dodatni davek 90 odstotkov za "poprave".

Pred kratkim so pričeli bežati stalni gostje iz prvih hotelov, a ker je stanovanjski problem tukaj bolj akuten kot v katerem drugem evropskem glavnem mestu, se plačuje bonuse petih tisoč dolarjev za stanovanja in nato še visoko najemnino. Stanovanjska težkoca je bila še povečana vsled vladne akcije pred petimi leti, ki je prepovedala vsako povečanje najemnine ter je bilo hišnemu gospodarju skoro nemogoče splošni koga iz stanovanja radi neplačanja najemnine. Cilj vlade je bil preprečiti izgon delavskih družin iz stanovanj, kar bi imelo za posledico, da bi se oprijeli boljšeživna.

Posledica tega je, da plačujejo nekateri bajne svote za stanovanja, dočim plačujejo še vedno isto najemnino ljudje, ki so bili tako srečni, da so najeli stanovanja pred petimi leti. Baptistsovski misijonar Fetterl je pred petimi leti najel tako stanovanje ter plačuje še sedaj po \$300 na leto. Nekateri ljudje, ki so takrat najeli stanovanja, so jih sedaj oddali tako dobičkonosno, da lahko žive na Rivijeri.

Medtem pa je prenehalo vse grajenje novih hiš, kajti nikdo ne bi tako bedast, da bi gradil hišo, katero bi nato rekvirirala vlada. Tako akutno je pomanjkanje hiš, da bo zopet uveljavljena rekvizicija. V številnih hotelskih sobah prebivajo še vedno poljski častniki s svojimi družinami ter plačujejo približno po petdeset centov na mesec za vsako sobo in civilni uradniki so nastanjeni na isti način.

Poslanišča, ki so nastanjena v hotelih, sploh nemeravajo zapustiti Poljsko. Nekateri tujei, ki pri dejo po opravih v Varšavo, preživijo noč v turških kopelih ter odpočujejo iz mesta čimprej mo goče.

STRAŠNA DRAGINJA NA FRANCOŠKEM

Prikazni, ki so se pojavljale pri padcu marke v Nemčiji, je opaziti sedaj tudi v Franciji. — Vrednost franka se je sicer nekoliko dvignila, toda to je le posledica posredovanja ameriških in angleških bank. — Cene vseh življenskih potrebščin so strahovito poskočile.

Pariz, Francija, 13. marca. — Ministrski predsednik Poincare bo meral izvajati danes v senatu oster boj. Padanje franka je omajalo njegovo stališče ter otočilo njegovo nalogo, da predre s svojo finančno predlogo in svojim finančnim programom.

V vladnih krogih pripisujejo začasno dvigavanje vrednosti franka izključno le posredovanju ameriških in angleških bank. Kljub temu navideznemu izboljšanju pa je denarna kriza močno prizadela vse življenje francoskega naroda ter vplivala na notranje-politični položaj.

Cene vseh živil in drugih življenskih potrebščin so poskočile in posledica tega je vedno rastoči nemir na predvečer parlamentarnih volitev. Radikalnim strankam nudi sedanjí položaj ugodno priliko, da kar najostreje nastopijo proti ministrskemu predsedniku Poincareju, kojega stališče je postalo skoro nevzdržljivo.

Kljub dejstvu, da so priskočile angleške banke na pomoč, da rešijo frank, se smatra vendar v številnih krogih Anglijo in v manjši meri tudi Ameriko odgovorno za polom francoske valute.

Najbolj občutljivo vplivanje padanja franka na širše mase naroda je povišanje cen kruha raditega, ker mora plačevati Francija visoko uvozno carino na pšenico iz dežel, kojih denar je stalen. Drazenje kruha stavljajo radikalni voditelji francoskim delavcem pred oči ter tudi ne pozabijo povdarjati, da so bile visoke cene kruha glavni vzrok velike francoske revolucije.

Od vlade predlagane davčne odredbe, ki naj bi služile v stabiliziranje franka, so vzbudile veliko odpora v trgovskih krogih, posebno med prodajalci na drobno. Ko se bo poleg srd teh ljudi, bodo višje davke enostavno navalili na konsumente.

V poslanski zbornici je prejšnji finančni minister Klotz že izračunal, da bodo novi davki povišali stroške vseh življenskih potrebščin za 25 odstotkov.

Socijalistični poslanec Barthe je opozoril na dejstvo, da so profitirji že začeli izkoriščati novi položaj. Omenil je dejstvo, da so poskočile cene sladkorja, čeprav so se zaloge potrojile izza leta 1923.

London, Anglija, 13. marca. — Daily Herald je objavil poročilo svojega pariškega poročevalca, v katerem govori o možnosti vojaškega državnega preobrata v Franciji.

"Resnost položaja je razvidna iz dveh odlokov vojnega ministra Maginota, ki se je od nedelje naprej neprestano posvetoval z ministrskim predsednikom. Maginot je baje poslal vojaškemu guvernerju v Parizu pismo, naj opomni vse zborne poveljnike Pariza na navodilo, da morajo biti pripravljeni na akcijo v slučaju, da bi bilo proglašeno vojno pravo."

"Nadalje sem dobil informacije, da je poslal vojni minister v ponedeljek zapečatena povelja vsem divizijskim poveljnikom v pariškem okraju in ta pisma smejo odpreti šele po objavljenju proklamacije."

PREJŠNI PREMOGAR STANUJE V PALAČI.

London, Anglija, 13. marca. — James Brown, prejšnji "pit boy" v nekem premogovniku je bil imenovan od delavskega ministrskega predsednika MacDonalda za Lord "High Commissionerja General Assembly škotske cerkve. S službo je zvezana plača \$10.000 na leto, z uradnim stanovanjem v Hollywood palači. Njegovo ženo bo treba titulirati z "Your Grace Brown", ki je socijalistični član parlamenta, je izjavil.

— Imel bom sicer velike sprejeme in vozil se bom v državnem vozu, a ostal bom isti priprosti James Brown. Razven pri cerimoni-jah bom živel prav tako enostavno kot sem v času, ko sem bival v svoji premogarski hišici, obstoječi iz dveh sob in kuhinje. Kot deček sem večkrat z obkudovanjem zrl na ta dom kraljev, a nisem imel seveda niti najmanjšega pojma, da bom nekoč stanoval v tej palači.

BOMBA EKSPLODIRALA V ANGLEŠKEM POSLANIŠTVU.

Atene, Grška, 12. marca. — Ob vohu v angleško poslanništvo je danes zjutraj eksplodirala bomba. Povzročena škoda je precejšnja, izmed ljudi pa ni bil nihče poškodovan.

MRS. DIAMOND SE JE PRESELILA V OSSINING.

Mrs. Viola Diamond je prodala svojo hišo na 84. cesti v Brooklynu ter se bo preselila v Ossining, da bo v neposredni bližini svojih dveh sinov, Morris in Joe, ki sta bila spoznana krivim roparskega napada in umora dveh bančnih sloj, ki sa bila nato obsojena na smrt ter se nahajata sedaj v smrti ni hiši Sing Singa. Hišo je kupil Algernon Nova, ki je bil zagovornik obeh bratov v procesih. Hiša po trinadstropna in v njej sa bivale tri družine. Mrs. Diamond je dala na tihem spraviti proč svoje pohištvo in sosedje niso imeli niti najmanjšega pojma, da je odšla s svojimi hečrami, ki bodo najbrž ostale pri materi.

ZVEZA MED ŠKANDINAVSKIMI NARODI.

Kristijanija, 12. marca. — V Stockholmu so se sestali zastopniki Švedske, Norveške, Danske in Finske ter podpisali pogodbo, ki določa, da bo zanaprej vse spore in nesporazume med temi državami reševalo posebno razsodišče.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company,
(A Corporation)FRANK SAKSER, President
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ena sara leta velja list za Ameriko	Za New York za leto leta	\$7.50
Za pol leta	Za pol leta	\$3.75
Za tretje leta	Za tretje leta	\$11.25

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Doplat brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagoviti po
Nijati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi prejšnje bilance naznači, da hitreje najdemo naslovnik.**"GLAS NARODA"**22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575**AMERIŠKA MORNARICA**Dne osmega septembra preteklega leta je bilo sedem
rušilcev Združenih držav uničenih ob obali Californije.Več kot dvajset mož je bilo ubitih, in škoda predstavlja
svoto nekako desetih milijonov dolarjev.To je bila najbolj presenetljiva nesreča, kar jih je
kedar zadelo ameriško ali kako drugo mornarico v času
miru.Nekateri častniki na teh rušilcih so bili stavljeni pred
vojno sodišče. Bili so nekoliko degradirani. Ostali so bi-
li oproščeni.Mornariški tajnik in generalni pravdnik mornarice
sta pred kratkim prebrala dokaze, ki so bili predloženi
sodišču in v javnih ugotovitvah sta oba izjavila, da je bila
obsodba in kazni obtoženih povsem upravičena.

Ničesar nadaljnjega pa ni mogoče vprijeti.

Častniki, kojih zaniknost je povzročila nesrečo, bo-
do obdržali svoje pozicije v mornarici ter bodo avtomati-
čno napredovali.Nekateri med njimi bodo po preteku časa penzionirani
s činom admirala.Ta zadeva nam razkriva obseg, do katerega sta armada
in mornariška klika zabarikadirani.Ze več let je kongres sprejemal vse postave, tikačoe
se mornarice in armade, kot so jih predlagali militaristi.
Povsem naravno so se zavzeli militaristi za svoje lastne
interese.Splošno se govori v Washingtonu, da ne bo nikdo trpel
radi tragedije, ki se je zvršila v Californiji.

Čas je dokazal, da so imeli dotični prav.

Mornariški tajnik ne more ničesar storiti.

Kako dolgo bo trpel kongres to mišmašenje?

Dopisi.**Chicago, Ill.**Razmere v Chicagu so še precej
stalne. Glede dela ni najbolje, pa
ne najslabše, obeta se nam pa še
precej povoljno. Čienski občni
svet dela na to, da se prične v
kratkem z velikim delom v mestu,
namreč z grajenjem podzemne žele-
znice (Subway). Za to delo mi-
slijo potrositi za začetek okrog 40
milijonov dolarjev. Kot se sliši, je
zanimanje veliko. Tudi velike dru-
žbe se strinjajo s tem. Torej dela
bo dovolj.Slovenci gledamo, da napredu-
jemo, posebno pa pri fari sv. Ste-
fana. Farno šolo mislimo spet za
eno nadstropje vzdigniti. Otroci
rasajo, torej potrebujemo več prosto-
ra. Nad šolo bo pa narodni dom,
katerega so nam gospod župnik že
pred leti obljubili. Ite je potreba
dvorane. Zda se namreč vse za-
bave vrše v priličju. Da se pa te-
ga znebimo, bomo zidali nad šolo
narodni dom. V ta namen se prid-
no kolekta po hišah mesečno in
že objavljenih svote. Nekaj tiso-
čakov je že v blagajni, ne ve se,
ali bo šlo za obresti, ali za seme-
nišče, ali za zidavo, ali za avto-
mobil, katerega hočejo g. župnik
imeti. Za avto je special kolekta,
pa če ne bo dovolj, bodo pa vzeli
iz drugega sklada, ker so sami
boss. Precej zavednih faranov je
proti tej special kolekti in vzorni
trgovci so enostavno rekli: Ne!
Glej, gospod se maščujejo! Name-
sto da bi jim pomagali do boljše
trgovine, pa v zahvalo odjemalec
odganjajo. To ni po katoliški. Av-
tomobil mora biti! Gospod preveč
zahtevajo. Zmijaj pravijo: "Bog
od vas zahteva. Bogu ste dolžni,
saj sebi dajete." Vemo pa, da go-
spodu dajemo in to veliko več kot
je potreba.Čenjeni farani naj nekoliko pre-
mislijo, kam ta denar gre. Zbudite
se, dokler je še čas!
F. R.

20 let farne cerkve sv. Stefana.

Chicago, Ill.V dolžnost si štejemo podati ne-
koliko poročila o poslovanju Jugo-
slovskega samostojnega podp-
društva "Zarja" v Chicagu, usta-
novljenega dne 2. novembra leta
1921. Kakor je razvidno, je dru-
štvo še mlado, vendar pa šteje da-
nes že do 300 članov in članice. To-
rej, bratje Jugoslavi in Chicagu
in okoli, sedaj se vam nudi lepa
prilika za vstop v naše društvo.
Mesečina znaša samo 50¢ za vsa-
ko osebo. V slučaju bolezni dobi
član(ica) 6 dolarjev tedenske bol-
niške podpore. V slučaju smrti
plača vsak član(ica) 1 dolar za
umrlega člana. Torej na delo, ro-
jaki!Tem potom naznanjam vsem
članom in članicam društva "Zar-
ja", da vse tajniške posle oprav-
ljam tudi na svojem domu: 1921
West 23rd Street, Chicago, Ill.
Z bratskim pozdravom za odbor
Jugoslovskega samostoj. podp-
društva "Zarja"

Charles Kapelj tajnik.

Valley, Wash.Nihče naj ne misli, da smo Slo-
vence na Northwest spali spanje
pravičnega letošnjega zimo. Ne, ne.Snež je zapadel na božični dan
in je trajal vse mesec januar. Za-
četkom novega leta in zadnje dni
starega je pritiskal precej hud
mraz kakih 14 dni. Potem se je
nekoliko ogrelo. Začetkom februa-
rija je snež skopnil, tako da je
mesec februar minil brez snega.
Sredi meseca so se že prikazale
prve pomladne rožice, takozvane
buttercup, in kmalu zatem so se
povrnili iz toplih krajev ptiči-se-
liveci ter so nam prišli oznanjvat
zgodnjo pomladi.Vreme imamo že bolj pomladno
in brez dežja. Snega tudi ni padlo
bogve koliko. Ako ne bo spomlad-
nega dežja, se nam obeta suha le-
tina.

Letošnji predpust je bil dolg sa-

lih 9 tednov, pa smo vseeno bili
brez ofeti. Naši fantje kar nič ni-
majo korajže. Pač ne vem, pred
čem imajo strah.Pred Božičem si je naša sloven-
ska nasebina napravila lastno
plesno dvorano, da ni več treba se
veseliti in plesati po privatnih hi-
šah. Letošnji predpust je bil v
dvorani precej plesov.Dne 29. februarja so šolski otro-
ci napravili tudi nekaj kratkih
iger in nekaj deklamacij, seveda
v angleškem jeziku. Samo deklica
Irina Omeje je pela našo krasno
slovensko himno "Lepa naša do-
movina" in govorila lepo sloven-
sko deklamacijo, ki jo je zložil
Ivan Zupan, urednik Glasila K. S. K.
J. iz Clevelanda. Izrekam mu
hvalo.Le tako naprej, šolski otroci, in
nam priredite večkrat kaj takega.
Seveda tudi več v slovenskem je-ziku, ker ste pač vsi otroci hčere
in sinovi slovenskih staršev. Po-
nemi bodite in ne sramujte se le-
pe slovenske govornice. Kajti zme-
rom tisti več velja, ki več jezikov
govoriti zna.Delavke razmere so nekako
srednje. Drazinja tudi precej po-
nehuje, pa vendar je še desti dra-
go, kar mora farmer kupovati,
kar pa ima farmer za prodati, ni
malo skoraj nobene cene. Seta pa
še v denar ne more spraviti, ker
ni kupčije ni z njim. Eni pripri-
sujejo krivdo avtomobilu, ker ni
več tako veliko konj.Pozdrav vsem Slovincem širom
Amerike. Posebno čestitam slov-
metropoli Clevelandu, ki si je po-
stavila trajni spomenik, ko si je
zgradila krasni Slovenski Narodni
Dom. Živeli Slovenci!

Poročevalka.

Iz Jugoslavije.**Mlada žrtvov vojnih razmer.**Že pred tremi leti je spodil Ta-
sa Životić iz Malega Požarevca od-
sebe svojo ženo Jelico in 9letno
hčerko Zorko. Odšli sta k sorod-
nikom in ostali tam skoro tri leta.
Nekega dne pa so bratje zahteva-
li, naj se Zorka vrne k očetu, ki je
medtem živel z neko drugo
žensko. O sprejemu hčerkine ni ho-
tel ničesar slišati. Tedaj sta se obe
napotili k očetovemu dedu, ki je
služil pri bogatem kmetu Sekuliću
v Popoviću. Ta jana je sestavil
tožbo proti očetu in se obenem iz-
javil pripravljene sprejeti dva-
najstletno Zorko v oskrbo. Ta
svoj korak pa je Sekulić drago
plačal. Nekega dne je namreč do-
bil od Zorkinega očeta tožbo radi
oskrbnjenja mladega dekleta. Te
dni se je vršila razprava pred so-
diščem v Beogradu. Pri zaslišanju
je Zorka izpovedala, da je spala
v jasilih v hlevu. Nekega dne, ko
je ded odgnal živino na pašo, je
prišel k njej Sekulić, jo zbudil in
je kljub njenemu klicanju na po-
moč oskrbnil. Zbežala je k materi,
ki jo je pa kmalu nato zopet pri-
vedla nazaj. Sekulić jo je sprejel
in se kazal zelo prijaznega. Kakor
prej, je tudi odšel spale v jasilih,
v večnem strahu, da se ji zopet
pripeti kaj neprijetnega. To se je
tudi zgodilo. Zopet je prišel go-
spodar k njej in jo zlorabil. V
strahu je zbežala k nekemu želez-
ničarju in ostala pri njem. Toda
usoda je hotela, da se je še enkrat
šla z nesrečnim Sekulićem in si-
cer nekoč, ko se je vračala z mle-
kom k svojemu redniku. Tedaj je
namreč srečala Sekulića, sedečega
ob cesti, ki jo je takoj poklical
k sebi. Nič hudega slutec se mu
je odzvala. Ponudil ji je nekaj
člasiče in jo nato pritisnil k sebi.
Ni se mogla ubraniti. Tako je iz-
povedala dekletce, izpovedi pri-
pa se ne strinjajo. Neka priča je
izpovedala, da je bilo dekletce pri
njem uslužbeno tri dni, nakar je
zbežalo, ker jo je posvaril radi
njenege obnašanja napram Ru-
som. Poleg tega je Sekulić pred-
ložil spričevalo beogradskega
mestnega fizika, ki priča, da je
dekletce spolno bolno, in spričevalo,
da ni on nikdar bolehal na slinčni
bolezni. Kakor izgleda, je Zorka
žrtvov nemoralnih pohujšljivcev, ki
so zlorabljali deklet in hoteli ko-
nečno upropasti 52letnega ugled-
nega moža. Njena tragika pa je
pričela onega dne, ko jo je oče za-
podil iz očetove hiše in jo s tem
prepustil lastni usodi. Tudi ta
proces kot mnogo podobnih in ki
se ni končan, priča o veliki moral-
ni propalosti današnje družbe.**Radi lepega dekleta.**V selu Bogošci je služboval o-
rožniški kaplar Festar. Spoznal se
je z nekim lepim dekletom in je
seasoma tudi vzljubil. Z njim je
bila zadovoljna tudi Dragica, ne
pa tako domači fantje. Ti so ču-
kali priliko, da se maščujejo. Ne-
kega večera so ga napadli ter mu
zadali več smrtonosnih ran.
Orožnika so prepeljali v bolnišni-
co, krivce pa v zapor.**Odčit zločin iz leta 1913.**V predmestju Beograda so pre-
tekle dni podirali hišo. Pod lese-
nimi tlani so našli človeško okost-
je. Beogradska policija je dognala,
da je v tem stanovanju stano-
val leta 1913 nek Čorić s svojo
ljubico. Kar naenkrat sta pa ista
ga leta imenovana izginila. Zda
je pojasnjeno, da je Čorić umorila
njegovu ljubico in ga skril
pod tlemi, sama pa zbežala. O se-
danjem bivališču morilke policija
ni ničesar znanega.**Razbojnik v ženski obleki.**Bil je senanji dan v Peči. Na
trg so prišli kmetje bližnje in dalj-
nje okolice. Prišla je tudi neka
kmetica, ki je vzbudila radi svoje
robustne postave splošno pozor-
nost. Šla je med seljakinje in
razgnila pred seboj svoje blago.
Barantala je in pri tem pazila na
kuppe, predvsem na njihove de-
narnice. Mimo nje je prišel orož-
nik, ki se mu je zdela ženska isto-
tako sumljiva. Stopil je k raznim
kmetom in jih spraševal, dadi jo
poznajo. Toda nihče mu ni mogel
dati zaželjenega pojasnila. Ona pa
je zapazila, da se orožnik za-
njo zanima in je postala nemirna
in zmedena. To se je zdelo orož-
niku še bolj sumljivo. Ko je hotel
stopiti k njej, je seljakinja vstala
in se spustila v divji beg. Seljarka
je za njo in v kratkem je bila zve-
zana. Tedaj se je izkazalo, da je
seljakinja zloglasni arnavski (al-
banski) razbojnik Derviš Ramuš,
na čigar glavo je jugoslovska
vlada razpisala 10.000 dinarjev,
ki jo bo sedaj dobil dotični orož-
nik. Derviš Ramuš ima na vesti
vse polno roparskih umorov in je
prišel na seljem, da si ogleda svo-
je večerne žrtve.**Posiljanje živine v Italijo**preko postaje Bistrica-Bohinjsko
jezovo je ukinjeno. Posiljanje pre-
ko Rakeka je dovoljeno samo za
klavnice Trst, S. Saba, Trento,
Torino, Milan, Venecija, Genova,
Rim, Firence in Napoli, toda sa-
mo v slučaju, da ima uvoznik do-
voljenje italijanske vlade.**Produkcija lanenega semena v Jugoslaviji.**Lanskoletni pridelek lanu, ki je
bil prikladen za pridobivanje la-
nenega olja, je znašal 200 vago-
nov. Ta količina pa nikakor ne za-
dostuje za domače potrebe, zato
bodo morali letos laneno olje uva-
žati. V Jugoslaviji se nahajajo 4
tovarne za predelavo lanenega
olja, od katerih bi mogla ona v
Bečkerku v služnji, da popoqo-
ma izrabi svojo kapaciteto, ne sa-
mo pokriti ves domači konzum,
temveč delati tudi za izvoz**Peter Zgaga**Nekateri zahtevajo od mene
marsikaj kaj nemogočega. Po dol-
gotrajnem premišljevanju sem
sklenil tudi tem ugoditi.Napisal bom nekaj, kar se ni
še nikdar slišalo in še nikdar ču-
talo.Torej tega se ni še slišalo ni-
koli:Postarna devica je rekla "Ne,
gospod, molite se, jaz nisem sta-
ra petintrideset let, kot pravite,
pač pa petinštirideset. Pravza-
prav že v šestinštirideseto leto
grem. Nemara se je pa tudi go-
spod fajmošter, ko me je vpiso-
val v krasne buke, zmotil za eno
leto ali dve, in sem pravzaprav
stara enoinpetdeset let. Že naj-
manjši stokrat bi se rada možila,
pa me nihče ni maral. Marsikoga
sem že povabila k sebi, dala sem
mu jesti in piti, nazadnje mi je
pa fige pokazal".Brivce je rekel: "Za božjo vo-
ljo, kaj si že spet tu? Saj sem te
še pred enim tednom obril. No,
tako kosmat pa tudi nisi, kot
praviš. Le počakaj še en teden ali
dva. Bom pa takrat enkrat za
trikrat opravil. In glej, da mi ne
boš kake napitnine ponjgal. Raj-
ši se skregam s teboj, kot da bi
sprejel kak sold od tebe".Vabilo na veselico se je glasi-
lo: "Pridite vsi! Poročeni mo-
ški naj pa pustite žene in otroke
doma. Je boljše, če jih ni blizu.
Če bo kaj dobička, bomo za-
pili".Trgovce je rekel odjemalec: "O
ti prokleti osel zakaj si pa prišel
k meni? Kaj res še ne veš, da
imam samo preležano blago? Poj-
di k sosedu onkraj ceste. Res, da
je moj smrtni sovražnik, toda
prodaja izvrstno robo in je tudi
najmanj petdeset procentov ce-
naji kot jaz".Fant, se je puneci globoko pri-
klonil ter ji rekel z odličnim
spostovanjem: "Prokleto ste da-
nes grda, gospodična! ..."Naročnik je pisal upravniku:
"Danes sem sprejel dva izvoda
včerajšnjega lista. En izvod vam
fempotom vračam v priporoče-
nem pismu ter prilagam dolar za
stroške, ki jih boste imeli, ko mi
boste odgovorili, da ste poslani
izvod sprejeli".Kaplan pri spovedi: "Ali si mo-
čila pred jedjo in po jedi? Ali si
se vsako jutro pokrivala? Ali si
se postila v petek? Če si imela pa
kdaj z možikimi opravka, mi pa
ne pravi kaj in kako. Kar h faj-
moštru pojdi k spovedi, on je že
gluh. Če te bo pa slučajno sli-
šal, ti takoolitako ne bo vrjel".Prodajalec čevljev: "Oh, go-
spodična, kako veliko nogo ima-
te!"Kupovalka: "Vem, da je velika.
Ponosna sem nanjo. Dajte mi za
dve številki večje čevlje, da bom
lažje hodila".Bankir je rekel neznanemu člo-
veku: "Seveda vam posodim ti-
soč dolarjev, četudi vas ne po-
znam. Zadolžnice pa ni treba no-
bene delati, saj se vam že v obra-
za bere, da ste pošteni".Gospodična je rekla šivilji: "In
prosim vas, napravite mi jako
dolgo krilo, tako da se bo vleko
po tleh. Vsi pravijo, da imam en-
dovito lepe noge in ne maram, da
bi me kdo na cesti pogledal".**Jugoslovanaka**

Ustanovljena 1. 1898

**Katoli. Jednosta**

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 155 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik: nezaposleni umrla: JOHN MOVERN, 415 - 15th Ave. Spt.,
Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOSE V. GRAHEK, 802 American State Bank Bldg., 602 Grant St. 25
Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:
ANTON KRAŠNIK, Room 304 Bakewell Bldg., 201 Diamond and Grand
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOB MLADIĆ, 1234 W. 12 Street, Chicago, Ill.
FRANK KRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Poročni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 410, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK KORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbori:
VALENTIN FIRK, 156 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 333 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 534 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno gradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačoe se uradnih sadev kakor tudi denarne polkijave
naj se podijajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošljo na pred-
sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišna
spričevala naj se pošljo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na
obliki pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika
bivšega društva J. S. K. J. Za ustanovitvi novih društev se pa obrabi
na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Jugoslavija irreidenta.**Izgnan iz Idrije**Na idrijski gluhoni šoli je po-
učeval K. Pahor, diplomiran ab-
solvent konservatorja v Bolonji,
italijanski državljani, goriški sloven-
ski rojak. Na realni službojeto
Iva "profesija", ki sta vzela
Slovenca Pahorja na piko in sta
skanirala dijake, ki posejajo
gluhonem šolo. Te dni je dobil Pa-
hor, ki se je vedel v Idriji povsem
koristno, nenadoma ukaz, da mo-
ra tako zapustiti mesto, in orož-
niki so ga odgnali. Zastopnik ob-
lasti je na vprašanje, zakaj mora
oditi iz Idrije Pahor, odgovoril,
da zato, ker ne zabija v italijan-
sko družbo! Jalev izgovor!izvedeti, ali se tiskajo kaki sloven-
ski lepaki za volitve, ker do zad-
njega trenutka ni bilo znano, ali
se udeležijo Slovenci mestnih vo-
litiev ali ne.**Predor v Postojni.**Iz Postojne poročajo, da so vo-
jaki te dni dokončali delo v veli-
kem predoru, ki nosi ime po pred-
sedniku italijanskega Touring
kluba Bertarelli. Predor je dolg
pol kilometra in napravlja vzvoz
med postojnskim jamami in eno
fantastično črno jamo ter zdru-
žuje tako dva labirinta na pod-
zemski poti 7 in pol kilometra.**Železnica preko Istre.**Mnogo se razpravlja o novi žele-
zniški zvezi med Trstom in Reko
preko Istre. Neki strokovnjaki bi
radi zgradili železnico od Lupo-
glave skozi Učko goro čez Jurda-
dane na Reko, drugi se zavzemajo
za progo od Kozine do Sapijan,
tretji pa hočejo progo skozi sred-
njo Istro. Slednja bi bila predvsem
strategične važnosti, toda prič-
kovati ni ne ene ne druge zgrad-
be, marveč ima železniško raz-
pravljanje služiti v glavnem bliz-
njim državnozborskim volitvam.**Nakazila v ameriških dolarjih za Jugoslavijo, Italijo in Avstrijo.**V vseh treh državah lahko izplačamo dolarje poljubnim
osebam proti naslednji pristojbini: za zneske od \$5. do \$25.
po 75 centov za nakazilo; od \$25. naprej po 3 cente od vsa-
kega dolarja. Znesek za pristojbino nam je poslati ob-
enim z onim, ki naj se izplača. Nakazil za zneske pod \$5.
ne moremo prevzeti.Ako pošljete sorodniku ali prijatelju dolarje samo za
potne stroške, pripomnite vidno na nakaznici: Izplačati
le proti predložitvi vidranega potnega lista (posa) za
Združene države. Pod tem pogojem nakazani znesek se
izplača le, če predloži naslovljenec pri banki vidiran pot-
ni list. Ako pa dovoljenja za potovanje ne bi mogel do-
biti, se mu denar ne izplača, temveč se stavi nakazani
znesek zopet na razpolago vplačniku.Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje na-
kazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti onim, ki biva-
jo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso
izkušeni.Na zahtevo izvršujemo nakazila tudi brzojavno in
potom brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo
(Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzojavo —
(Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo in Avstrijo \$4.**FRANK SAKSER STATE BANK****NOVA ZANIMIVA KNJIGA****NA KRVAVIH POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polkarskega polka.V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega
polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. In
Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajt-
jega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in s
polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne

"GLAS NARODA" 22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vezi med hipnotizmom in zločinom.

Iz Berlina poročajo: — Vprašanje je, če se je umetnost hipnotizma splošno uporabljalo v Nemčiji v kriminalne svrhe.

To je vprašanje, glede katerega se je splošno razpravljalo izza čudnega slučaja Kurt Frommana, tri in dvajset let starega dijak, ki je bil oslepljen ter prišel pod polno duševno kontrolo doktor Werner Achillesa. Mladi Fromman, katerega so sedaj odtegnili duševnemu uplivu zdravnika, je dobil nazaj svoj vid, a preiskava se vrši naprej, kljub številnim naprom Frommanovega očeta, prejšnjega admirala nemške mornarice, ki skuša potlačiti celo zadevo.

Policijska je izvedla med tem, da ni dr. Achilles star še trideset let in da se je pečal s hipnotizmom v zvezi z znanstvenimi in verskimi problemi. Približno pred enim letom si je pridobil popolno kontrolo nad starejšim bratom Frommana, katerega je poznal iz šole ter je uporabil svoj hipnotični upliv v nemoralne svrhe. To je postalo razvidno iz pisem Achillesa, v katerih je starejši Fromman povsem prostodušno razpravljalo o svojih odnosih z zdravnikom.

S posredovanjem svojega starejšega brata se je sestel Curt Fromman z dr. Achillesom, a najbrž ni bil tako dostopen kot njegov starejši brat. Periodično je bil izpostavljen učinkovanju hipnotizma in njegovo telesno zdravje je pričelo propadati. Soglasno s policijo si je hotel dr. Achilles popolnoma zavojati duha mladega moža v namenu, da dobi denar od njegovih staršev, a presegel je vse meje ter popolnoma zmedel mladiča. Ko je bil v tem stanju, ga je videl dr. Hans Gruenwaldt in ta je razkril vse podrobnosti njegovega slučaja, ki predstavlja eno najbolj zagonetnih poglavij v zgodovini berlinskih zločinov.

Videl sem ga priiti v neko cerkev v Potsdamu, — je rekel dr. Gruenwaldt, — in na obrazu je nosil izraz, ki je bil naravnost presenetljiv in strašen. Bil je navidez popolnoma slep ter se je opiral na roko neke mlade ženske. Tako zelo sem se zanimal za ta slučaj, da sem povabil mladega Frommana v svojo hišo. Zavijal je svoje oči, a slednje so obvisle na gotovih predmetih, kar je vzbudilo v meni sum, da je slepota le simulirana. Ker se prilično spoznam na hipnotizem, sem ga skušal rešiti pogubonosnega upliva in to se mi je tudi posrečilo. Vrnil se mu je vid in izgubil je tudi nekaj svoje prejšnje nerazvne napetosti.

Naenkrat pa so se odprla vrata in vstopil je Achilles. Vprašal je za Frommana ter izgovoril par fraz, kojih eno sem razumel. Glasila se je: — Spomnite se prstana. — Nisem mu dovolil vstopa in odšel je proklinjajoč. Ko sem se vrnil v sobo je bil Fromman v obžalovanju vrednem stanju. Njegovi žveki so bili popolnoma izreda in izgubil je tudi vid. Odvedel sem ga z vlakom v urad nekega očesnega zdravnika in spotoma se je skušal vreči pod vlak, še vedno pod uplivom oddaljenih sil Achillesovega duha.

Spomnite se prstana. — Ta fraza je predstavljala novo skrivnost v slučaju in z novimi razkritji se je pojavila tudi neka lepa ženska, najbrž Rusinja, ki je pogosto zahajala v hišo Achillesa ter izvajala očividno hipnotičen upliv. Policijska je izvedela, da se imenuje ta ženska "Madam Lubell ali madama Ledow", da je bila kot Achilles abnormalna in da je stal Fromman prilično pod istim uplivom te ženske kot pod uplivom Achillesa.

Te besede je povedel otkopljeni mladi mož policiji v neko hišo in ob tej priliki je izgovorila dotična zagonetna ženska iste skrivnostne besede:

— Spomnite se prstana. — Te besede so očividno izvedle velik učinek na Frommana in policija ga je hitro odvedla, ker se je bala, da popolnoma obvladan. V nadaljnjem poročilu policije se glasi, da je skušal Achilles hipnotizirati tudi očeta in mater Frommana, to je obiskal njih hišo pod

pretvezo, da se briga za zdravje sina. Achilles je dobil od staršev Frommana tudi manjše svote denarja, pod to pretvezo, a policija domneva, da so bili to le uvodni koraki k končnemu poskusu, da izsili večje svote s prettno, da bo v drugem slučaju razkril intimno življenje sina.

Na duceate priči je bilo zaslišanih in med temi so se nahajali najboljši dušeslovni izvedenci Nemčije. Izvedenci ter zdravniki vsake vrste so bili poklicani, da dajo izraza svojem mnenju. Številni med njimi so zagovarjali teorijo hipnotičnega upliva na velike razdalje, a vsi so soglašali glede čudnega upliva, katerega je izvajal Achilles na mladega moža. Nekateri zdravniki pa so bili mnenja, da sta slabo zdravje in slepota Frommana posledica njegovega nerednega življenja.

Achilles je za enkrat pridržan v ječi le pod tehnično obdolžbo in medtem se vrši preiskava naprej. Oblasti izjavljajo, da bo izpuščen šele takrat, ko bo pripravljen zapustiti mesto. Nemška postava določa, da se ne sme objaviti v listih ničesar, dokler se ne vrši sodnijska preiskava in dokler se ne predloži izvidov izvedencev.

Ljubezen in avtomobil.

Troje tragedij: dve ljubezenski, ki se od začetka do konca razvijata samostojno in ena avtomobilska, katero bi lahko uvrstili pod zaglavje nesreči in nezgod.

V Bologni je že delj časa živel 20-letni Aspromonte Bonaccorsi. Stanoval je v ulici Audinot pri neki gospe Tommasini, kateri je bilo že 26 let. Razumela sta se dobro ter sta živela v najlepšem soglasju. Naenkrat pa je posegla v njuno razmerje Bonaccorsiova mati, ki ni več hotela teh odnosov svojega sina z imenovano žensko. Prišla je zatorej te dni k Tommasinijevi in ji odločno prepovedala zapeljivanje Aspromonta, katerega je hotela vzeti nazaj pod svojo streho. Ko je bil prepričan na višku, se je pojavil v stanovanju sin in ljubimec, ki je napravil hrupni prihod kratke in trgičene konice: potegnil je iz žepa samokres, pomeril na svojo ljubico Tommasini, izprožil in ustrelil nato še samega sebe. Tommasinijeva je ostala lahko ranjena, Bonaccorsi pa je izdihnil. Obupana mati si je radi povzročila dogodka hotela vzeti življenje, a so jo še pravočasno prestregli.

Drugi ljubezenski slučaj s smrtnim izidom se je pripetil na železniški progi Rim-Castellana, kjer sta sklenila na tračnicah svoje življenje dva mlada človeka, mož in ženska. Brzovlak je povozil par v največjem diru in ko je bil mimo, je odkril strašni samomor železniški čuvaj, ki je ondi nadziral progo. Kdo in od kod sta nesrečnika, se ni moglo ugotoviti, ker sta bila preveč razmehšana.

21. febr. ponoči se je odpravil na pot v avtomobilu 37-letni šofer N. Barberis. Hotel je prepeleti svojo ženo iz Savone v nek sosednji kraj. Vožnja je bila izprva srečna, pozneje pa je avto — ne ve se, zakaj — pridrdral na rob ceste, pod katero je 15 m globok prepad in je zgrmel v globčino. Posledice so bile strašne: Barberis si je pritisel možgane, razbil lobanjo in par ur po nesreči umrl; njegova žena pa je zadobila noranje poškodbe, radi katerih je morala pod operacijski nož in ki je radi njih njeno življenje še vedno v opasnosti.

Isrnil brez sledu.

Iz Pragerskega poročajo, da je kmet Ivan Napast iz Stražanjskega pil v družbi ruskih delavcev, ki gradijo poljsko železnico iz Pragerskega proti Majšperku. Napast je imel pri sebi okoli 50.000 dinarjev in se je mislil odpeljati na sejm. Od 4. februarja dalje ga pogrešajo in obstaja sum, da so ga Rusi napadli in oropali.

Slovenske vraže.

Med našim ljudstvom so še vedno vkoreninjene stare vraže. Še sedaj se dobe taki, ki pravijo, da je mogoče kačji pik zagovoriti. — Beseda o "mori".

Med preprostim ljudstvom na kmetih je še vedno zelo razširjena vera v vraže, dasi ne živimo več v času, ko so se zažigale čarovnice in vedeževalke na grmadah. Vedeževanje in coprnije pri našajo v naše kraje ponajveč cigani, ki so na tem polju najbolj izveščani. Samo v izrednih slučajih se loti tega tudi kak "brilhen" domačin.

Bil sem osebno prič, kako je neka ciganska tolpa izvelela iz neke revne in slepe žene poslednje kreacije pol pretvezo, da bo čez leto dni zopet izpregledala. Cigani so svojo coprnijo izvajali zelo spretno. Slepo ženo so postavili na sredo sobe ter se vstopili okoli nje v krog. Pristopil je star cigan, ki se je ženi približal, ter ji šepnil na uho nekaj nerazumljivih besed. Potem je začel okoli nje plesati v vedno večjih kolobarjih. Položil je končno roke na oči in žena je izročila ciganom ves svoj denar, nakar je ciganska tolpa odšla. Starka je seveda čez leto in dan bila tudi slepa.

Ljudstvo veruje tudi v zagovaranje kačjega pika. Še posebej pa se razumejo ženske v odpravljanju bradavice. Poznam dva recepta. Prvi se glasi: hodi zjutraj pred solnčnim vzhodom od kakega starega drevesa 14 korakov nazaj, in 13 korakov naprej od vzhoda proti zapadu. Ko posijejo prvi žarki, postoj in ozri se v solnce. Nato se miže pripogni in poberi tisto reč, ki leži poleg pete tvoje desne noge. Ako je tam žaba ali kaj drugega — je vseeno. Recept ne pozna izjeme. Potem se glasi pravilo, ozri se zopet v solnce in maži z zdravilom bradavice, zraven pa trikrat izreči: "Kar gledam, naj raste, kar mažem, naj izgine!" Tako, pravijo, baje izginejo bradavice v treh dneh.

Ako nočeš storiti tega, vzemi nit in napravi na njej toliko vozlov kolikor imaš bradavice. Nit se potem mora zakopati pod kap na da bi bradavičar ali bradavičarka vedela za mesto, kjer je zakopana. Ko strohni nit, izginejo bradavice same od sebe.

Zelo je tudi razširjena storija o mori. Človeku zastane včasih v spanju za hip časa kri in telo ostane brez moči. To si ljudje razlagajo po svoje. Pravijo, da jih tlačijo "mori". Slišal sem o mori pripovedovati sledeče: neko noč mirno spim v sobi. Naenkrat se neslišno odpro vrata in v sobo stopi "mora". Ura-kukavica je ravnokar zakukala dvanajst. Mor sem takoj poznala, ker je bila pri nas že večkrat. Najprej se je spravila nad trimesečno dete v zibelki. Začela mu je sesati kri. Ko je opravila svoje delo nad njim, se je spravila nad ostale otroke. Vsem otrokom so se drugi dan na prsih pozali baje odtisli "morinih" zob. Mora je visoke postave, ogrnjena je v bel plašč, obraz ima črn in je brez oči.

Verzij o mori živi med narodom nešteto. Čudno je, da verjamejo, vanjo celo trezni in razsodni možje. Narod ve povedati, da se pred "moro" obvaruje samo na ta način, ako zabodeš v končnico postelje največji nož, ki ga imaš pri hiši. Tega noža se "mora" boji in na ta način izostane.

Umrl, ker je jedel meso steklega psa.

V Voitsbergu na Štajerskem je delavec Fran Brunner ubil svojega steklega psa. Nato mu je padla v glavo misel, da bi bilo dobro če bi psa spekel in boljše kose mesa pojedel. Nespametnik je to storil, dobil je bolezen, steklini, in nato kmalu umrl v strašnih bolečinah. Ta pes je ogrizel pred tednom tri osebe, o katerih se poroča, da jih je prišla steklina in da so tudi izgubljene.

Sestanek v zaporu.

Pri dunajskem deželnem sodišču v 1. kraju se je vršila pred kratkim zanimiva razprava, pri kateri so prišli na dan izredno kuriozne stvari. 34-letni prebrisani tat Ivan Leyrer je bil v policijskem preventivnem zaporu, v sosednji celici pa se je nahajala prostitutka Marjeta Heimerl. Leyrer je imel vse polno masla na glavi, vendar pa so ga zaman skušali pripraviti do tega, da bi priznal. Končno pa je le privolil, toda samo pod enim pogojem: da se mu dovoli biti nekaj časa s Heimerlovo skupno v celici, toda samo pod enim pogojem: ravnost, da hoče imeti z njo rendezvous. Njegova zahteva je bila čudna, še bolj čudna pa, da so mu ugodili.

In tako so se vršili, kakor je dognala sodna razprava vsak dan sestanki zaljubljenih dvojic. Po vsakem šestanku pa je Leyrer izkazal oblastim hvaležnost na ta način, da je priznal zopet kako svojo lopovščino. Vendar pa je zelo varčeval z njimi, da je dalje izhajal. Sicer pa je bil lojalni. Kar je povedal, je bilo resnično. Končno je možu zmanjkalo, je hotel še vedno sestajati. Zato se je kratkoma izmislil zločine in se obdolžil celo nekega umora. Tako daleč je šlo njegovo brepenenje. Ko so končno prišli njegovim sleparijam na sled, je bilo rendezvousov konec.

Pred sodniki je Leyrer priznal vse tatvine. Marjeta Heimerl je izjavila, da je bila popolnoma pod njegovim vplivom in da je storila vse, kar ji je ukazal. Ko jo je odvetnik dr. Teirich vprašal, ali je tudi pri sestankih v njeni celici na policiji prišlo do intimnosti, še je glasno zasmejala in odgovorila: "To pa ne!" Sodniki so obodili Leyrerja radi tatvin iz navade na pet let njegovo ljubico Marjeto Heimerl pa na 6 mesecev težke ječe.

Ni še konec praznovanja.

Nekateri ljudje imajo velik strah pred dvojčki. — Divjaki na Gvineji smatrajo dvojčke za veliko sramoto. — Afrikanški zomorci — sovražniki dvojčkov

Škoro povsod je navada, če ne iz drugih pa vsaj iz ekonomičnih ozirov, da se dvojčkov boje.

Pri divjih narodih so pa dvojčki znak sramote, nesreče in nevarnosti.

Stari Mehikanci so trdno verovali, da je eden izmed dvojčkov od usode zato odločen, da umori pozneje svojo mater. Zato so pa enega od dvojčkov takoj darovali kot žrtev bogovom. Pri Indijcih v Peru je bila do zadnjega časa navada, da so najmlajšega, kot "otroka hudiča" živega zakopali. Pri Indijcih na Gvineji se smatrajo dvojčki kot največja sramota. Zato je dosti slučajev, da matere pomore takoj ob rojstvu dojenčke, ali pa vsaj enega otroka.

V Notranji Avstraliji smatrajo dvojčke prav tako za sramoto in se en otrok vedno žrtvuje bogovom. Če je izbira med otrokom ženskega in moškega spola, žrtvujejo vedno bogovom otroka moškega spola. Tam je žensk veliko manj kot moških.

Največji sovražniki dvojčkov pa so afrikanški črnei. Dvojčke prodajajo ali jih izpostavljajo divjim verem. Celotne matere same jih vložijo v posebne vrče in jih izpostavijo mravljiščem, da se tako rešijo sramote.

Apono-črnei so nekoliko bolj humanitarni. Ker jim pa dvojčki značijo nesrečo, skrbno čuvajo mater in dvojčke, puste jo z njimi osamljeno zaprt, skozi šest do osem let, da med tem časom s pokoro pomirijo hudobnega duha.

Največji prijatelji dvojčkov, zlasti moškega spola, so pa Hotentoti. Dvojčki so jim največja sreča in blagoslov, ki je vedno spremljan z godbo, popivanjem in pojedinami.

Maček po prečuti noči.

Pikantna dogodbica iz Beograda. Okajen starec, lepa prefriganika in njen ljubimec. — Dekle je trdilo, da ji je dal denar, v resnici ga je pa ukradla.

Pred beogradskim sodiščem sedi na obtožni klopi ljubavni par, ki je poskušal priti na nedovoljen način do štirih tisoč dinarjev. On je Petar Čekić in ima naslov agenta mestne uprave, ona se pa piše Mila Karaklajić, drugače znana pod imenom "Milena iz gostilne Pri treh ključih". Četudi se nahaja v zaporu že dva meseca, je vendar ohranila gotovo eleganco in mirno odgovarja na vprašanja predsednika senata.

"Sedela sem, kot po navadi 'Pri treh ključih', pripoveduje Mila in se drži na jok. 'Starec je prišel okoli desetih ponoči, posteno pijan'.

Na besedo starec (čica) se odziva s kašljanjem starejši gospod z belimi lasmi in brki, ali drugače se dosti živahen starec. On je tožitelj, Stevan Nastasić, bivši gostilničar pri "Vojvodini", junak komedije od 7. decembra, ki se je odigrala "Pri treh ključih".

"Torej, prišel je starec", ponovi predsednik.

"Da, prišel je in se je vsedel zraven mene. Veste, pijan človek! Kaj morem, gospod, to je moja običajna nočna rutina."

"Brez sramu, prosim", opominja predsednik. "Ali povej, kako je bilo, in kazen bo morda lažja."

"Pijan tako... pokliče me, da greva nekam. Pred vratmi je čakal izvozeček. Vsedla sva se in šli smo. Ali on ni hotel biti mirni... Jaz sem zahtevala denar in on je brez besedice izlekel štiri tisočake..."

"Laže, gospod!" vpada v besedo tožitelj z rdečim obrazom. — "Laže, kot kuja (psica)."

In res, starec je imel prav. Na ponovna vprašanja predsednika je Mila priznala, da je iz žepa pijanega stareca izvelela denar.

Po uspelem lovu je tekla naravnost v stanovanje svojega ljubčka, Petra Čekića, agenta mestne uprave, s katerim je živela v nekorrektnem zakonu. Ta je takoj naslednji dan zamenjal tisočake, porabil je samo enega, pa ne za sebe, temveč za to, da ga je poslal svojemu očetu v Vlastotince.

"No, ti si mi lep agent mestne uprave!" se obrne na Čekića predsednik. "Živiš dve leti z njo in sprejemaš tako ravnodušno denar in potem hočeš hitro očeta razveseliti."

"Ne živim dve leti, boga mi, gospod. Komaj je 8 mesecev od tega!"

"Pa kaj je to malo?" se smeje predsednik. Tožitelj je ostal pri tožbi. Gdč. Godjevac, od sodišča določeni za govornik Mile Karaklajić, je zagovarjala obtožbo z argumenti, ki jih pač more navajati ženska v opravičilo izgubljenih sester.

Ko se je senat posvetoval, je pa moral "starec" preživeti hud boj z avditorijem. Najprej ga je neka starejša gospa zasmejljivo zbadala: "Hotelo se ti je mlade, kaj ne? No, pa so šli štirje tisočaki". Splošen smeh, zlasti ko se je izvedelo, da je ta dama "starčeva" varana "prijateljica". Tu di druga publika se je pečala s starecem, vsak na svoj način. Stari gospod je sedel kakor na žerjalcu in bi jo najraje pobrisal. Potolažil pa se je, ko se je vrnil senat in je bali proglašena razsodba: Mila Karaklajić je izvršila navadno tatvino denarja in se zato kaznuje s štirimi meseci zaporu. Njen soudeleženec Peter Čekić se kaznuje s poldrugim mesecem zaporu in eno leto policijskega nadzorstva.

V ženitovanjskem uradu.

Bivša odjemalka: Od krojača, s katerim ste me poročili, se dam zopet ločiti. Ali bi ga lahko zamenjala za policijskega poročnika?

Tisočletnica hrva tskega kraljestva.

Leta 1925 preteče tisoč let, kar se je Tomislav, knez Hrvatske, okleal za kralja.

S proklamiranjem kraljestva je hotel vladar Hrvatske slovesno manifestirati popolno svobodo in neodvisnost države. Kajti le malo poprej so morali tudi Hrvatje še priznavati nad seboj oblast Frankov in biti njih vazal. Vendar so se koncem IX. stoletja srečno izotali iz odvisnosti in se znali odtegniti tudi uplivu Bizantinev.

Toda baš tedaj je prihrula madžarska vihra; divje Arpadovo ljudstvo je posedlo širo ravan ob srednjem Dunavu in začelo s svojimi roparskimi napadi ogrožati sosednje države. Baš Tomislavu gre zasluga, da je ne samo obvaroval svojo zemljo pred Madžari, marveč da je celo združil obe tedanji hrvatski državi, primorsko in posavsko, v celoto in na ta način položil temelj Hrvatski, segajoči od Jadrana do Drave.

Pa še druge nevarnosti je Tomislav srečno očeval svojo zemljo. Svoje zapadne sode se takrat ogrožali Bolgari, v oni dobi še vedno napol Mongoli, stremeli pod svojim vladarjem Simeonom za tem, da spravijo ves balkanski polotok pod svojo oblast. Skupna nevarnost je privedla v prijateljsko zvezo in skupno obrambo Hrvate in Srbe: Tomislav je dalj zaščite srbskim knezom in je na svojih mejah zmagovito odbil napade bolgarskih trum.

In še tretje je bil uspeh Tomislavov. Dalmatinska mesta, tedaj povsem tuja hrvatskemu in slovenskemu poseljstvu z Romani, ostanki iz dobe rimskega gospodstva, so pripadala oblasti še vedno močnega bizantinskega cesarstva. Tomislav je dosegel, da mu jih je Bizant izročil v upravo, s čimer

je Hrvatska posedla zadnji del svojega jadranskega obrežja.

Po teh uspehih, ko se je mogel v polni meri uveljaviti v politiki kot popolnoma samostojen, nezavisten in prilično močan vladar, je smatral Tomislav za primerno, da povzdigne svojo državo v kraljevino in da s kraljevskim naslovom na zunaj izraza svoji moči.

V jugoslovanskem svetu so se v oni dobi formirale še male države, iz katerih so se potem razvile močnejše tvorbe. Hrvatska je bila ena izmed njih in njeni uspehi celote.

Za proslavo tisočletnice hrvatskega kraljestva se delajo velike priprave. Kakor ni drugače pričakovati, hočejo nekateri tej obletnici dati prav poseben pomen, češ, da je posebno hrvatsko kraljestvo obstajalo tisoč let neprekinjeno in slavno in da tudi danes še obstaja takorekoč. Poznamo romantično politično pojmovanje hrvatskega pravaštva, zato seveda razumemo njegova pretiravanja. O neprekinjenem obstoju posebnega kraljestva se je potratilo že preveč besed in papirja, zato je dovolj, če se omejimo le na konstatiranje, da je tradicija samostojnega kraljestva res mnogo pripomogla k probudi in populariziranju narodne zavesti med Hrvati, zavedla pa jih je žal tudi v nerealno pojmovanje stvari in dogodkov. Jugoslovanski nacionalizem spoštuje in časti vse borbene tvorbe, ki so v katerem koli delu narodnega ozemlja nastopali kot pozitivna sila v dobro celoti ali njenem posamnim delu, smatrajoč seveda, da je naša selanja kraljevina pravi dedič tudi Tomislavovega dela. In v tem smislu se tudi mi s spoštovanjem spominjamo dogodkov izpred tisoč let.

Po svetu.

Bolgarija bi rada dobila armado.

Kakor vse premagane države, je morala po mirovni pogodbi tudi Bolgarija izvesti popolno razorožitev in danes razen žandarmerije ne sme imeti stalne armade. Že čisto so razne bolgarske vlade poskušale, da bi to mirovno določbo ovrgle, a doslej brez uspeha. Kakor poroča pariški "Intransigent", je izročila bolgarska vlada koncem minule tedna veleposlaniški konferenci v Parizu novo noto, v kateri predlaga, da se ji zopet dovoli uvedba splošne vojaške dolžnosti in organizacija primerne stalne vojske. Po neprestanih izživljanjih, ki jih je zakrivila vlada Cankova, odkar je na krmilu, pač ni čuda, da je veleposlaniška konferenca bolgarsko zahtevo soglasno odbila in se postavila na stališče, da se mora Bolgarska točno ravnati po tožadnih določbah mirovne pogodbe.

Aretirani ministri na Bolgarskem izpuščeni.

Iz Sofije poročajo: Čez nekaj dni bodo izpuščeni na svobodo bivši ministri zemljedeljske stranke Tomov, Manulov in Turakov, ker položijo zahtevano kavejico in sicer Tomov 150.000 levov, Manulov 100.000 in Turakov 200.000 levov.

Spominski dnevi

Pred 40 leti je umrl v Berlinu Josip Pinteh, ki je postal izslaparja veleindustrijec. Pridobil si je velike zasluge za železniško razsvetljavo.

Pred 75 leti je dobil Rees Reece angleški patent za industrijsko izkoriščanje šote. Iz nje je dobival amonijak, mineralna olja in parafin.

Pred 125 leti je dobil mehanik Louis Robert francoski patent za izdelavo brezkončnega papirja. Do tedaj se je proizvajal papir le v manjših polah.

Pred 125 leti je umrl v Ženevi v Švici Horace Benedict de Saussure, ustanovitelj geologije. Poznamo je bil tudi radi tega, ker je

kot prvi prišel na vrh Mont-blanca, kjer je napravil nekaj pokazov za barometrično merjenje.

Zanimiv slučaj.

"Echo Warszawski" je objavil pred kratkim vest o zanimivem dogodku, ki se je pripetil v Čenstochovu. V upravni svet tamošnje židovske občine je prišel grobar katoliškega pokopališča in trdil, da se mu je že večkrat pojavil v snu neki vojak in trdil, da je žid, in da ne spada na katoliško pokopališče, ampak na židovsko. Čez nekaj dni je prišla zopet stara židovka iz čenstochovske okolice in pravila, da zamaž pozveduje po svojem sinu, ki že več let nima o njem poročila. Tu di ona je pravila, da se ji je sin večkrat pojavil v snu in ji sporočil, da je bil po krivem pokopan na katoliškem pokopališču v Čenstochovu. Na zahtevo židovske občine so zadevo preiskali in ugotovili, da je v vojaški bolnici res umrl v Čenstochovu pred nekoliko leti neznan vojak, ki je imel pri sebi le izkaz, ki se je glasil na ime Morica Kapuste. In to je bil res iskani žid, pokopan na na katoliškem pokopališču. Zato je vojaški urad odredil, da se mrliča izkoplje in pokoplje na židovskem pokopališču.

UČITELJSKA.

"Ne nabijajte!" namreč po vrahi je napisal na velik listek vaški učitelj. Otroci so kaj radi nagajali stariškemu učitelju in butali. Da bi to početje preprečil, je obesil ta listek na vrata.

Drugi dan se je pa početje prav tako ponovilo in učitelj si je enega izmed učencev dobro zapomnil. To je učenec tudi dobro vedel.

V šoli velika napetost. Kar pokliče učenca, ki se ga je zapomnil, pripravi stol in palico, da ga prav se vede povsem mirno. Ko je že pošteno našteja. Učenec uboga in hotel učitelj s svo silo zamahniti nad ubogo žrtvijo, pa mu obstane rok. Na hlače je namreč učenec nalepil kistek z napisom: "Ne nabijajte!"... namreč...

Zagonetno, toda resnično.

V krempljih Črne roke.

Frank Longo je imel majhno pekarno na Bleeker Street, v New Yorku in kupčija je bila dobra. Voden je uzorno in srečno družinsko življenje s svojo ženo ter edinim sinom, ki je podredoval po očetu inne Frank. Frankie je bil star pet let, lep, razumen deček, ki je znal iti vsaki dan, brez vsakega spremstva skozi prometne ulice v otroški vrtci, ki je bil oddaljen par blokov od doma.

Dne 13. maja 1914 je šel Frankie ravno iz šole proti domu, ko ga je ustavil dobro oblečen človek, ki je nosil dolge brke ter imel močne, bele zobe.

— Jaz sem tvoj boter, Frankie, — je rekel tuje.

Pri Italijanih je boterstvo zelo ugledna stvar. Če otrok, v poznjših letih obuboža ali pride na kak drugi način v zadrege, se vedno lahko obrne na botra, da mu pomaga, bolj kot na svojo lastno krvno družino. Kot otrok pa dobiva od botra redno darove.

Frankie ni nikdar videl svojega botra, ki je kmalu po krstu odpotoval proti zapadu, a pogosto je dobil od njega po pošti lepo igrače. Ko je mož s črnimi brki in belimi zobmi potegnil iz žepa škafličko z bonboni, je bil deček prepričan, da ima pred seboj svojega krstnega botra.

— Iskal sem te, Frankie, — je rekel lepi mož. — Bil sem ravno pri tvojem očetu in rekel mi je, da smeš danes z menoj domov. Čudil se boš. Imam lepe stvari za tebe. Strašno velikega teddy-medveda, ki miga z glavo, električni vlak in ...

Frankie je šel z "botrom".

Ko se Frankie istega dne ni vrnil domov, je postala njegova mati histerična in oče si je pulil lasse. Frankie je izginil na skrivnostni način, kajti noben njegovih tovarišev ni videl njegovega pogovora s tujcem.

Naslednjega dne pa je dobil Longo pismo, oddano na pošti v Jersey City in v tem pismu se je glasilo:

— Pisee tega pisma ve, kje se nahaja vaš sin. Proti plačilu \$5000 vam bo vrnil sin na način, glede katerega se je treba dogovoriti. Če hočete videti svojega otroka živega, ne pokažite tega pisma policiji.

Pismo je nosilo znani simbol Črne roke ali Mano Nere.

Sledilo je šest nadaljnjih pism, vsaki dan po eno. Oddana so bila v Brooklyn, Bronx, New Jersey, na Staten Islandu in v Connecticutu. Vsako pismo je informiralo očeta, da bo Črna roka stopila znjnim v pogajanja na njen lastni način. Vsako pismo ga je tudi svarilo pred vsakim poskusom, da spravi policijo na sled zločincev. Vsako pismo je tudi nosilo podpis Frankie-ja, spisan s tresočo roko. To je bil podpis, katerega je naučil oče sam pisati svojega sinčka in na katerega je bil tako strašno ponosen. V tem pismu se je glasilo, da bi Črna roka takoj izvedela, če bi se Longo obrnil na policijo. V takem slučaju bi odrezali Frankie-ju ušesa in jezik ter poslali te ude očetu po pošti.

V večini takih slučajev se dajo preplašeni starši usitrahovati ter plačajo odkupnino tem brezvestnim zločincem. Tudi Longo je bil preveč previden, da bi se obrnil na policijo. Poslal pa je k policiji nekega zaupnega prijatelja in po svoje se je poslužil majhnega dečka, ki je nosil po stranskih potih pisma v policijski glavni stan, kjer so pisma fotografirali ter jih nato poslali nazaj očetu po isti poti. Na ta način se je zavarovalo življenje dečka, kajti če bi prišel kak agent Črne roke, da prične s pogajanja, bi lahko Longo predložil vsa pisma, da dokáže, da ni policijski oblasti na pomoč in da je skrivaj sprejem pisem. Slehera varnostna odredba je bila sprejeta, da se prepreči umor dečka, kajti obupani zločinci, ki bi vede-

li, da jih oblasti zasledujejo, bi brez dvoma umorili dečka, da se iznebi nadležnega dokazilnega materiala.

Policijski inšpektor Tunney, kateremu je bila poverjena preiskava v tem slučaju, je dal dva italijanska detektivoma, ki nista bila znana v dotični okolici, naročilo, naj najameta stenoanje na Bleeker St., skoro nasproti pekarije Longa in naj preselita tjakaj s svojimi družinami v tla ne vzbudita nobenega suma.

Potekel je celi teden, predno so člani Črne roke drznili napraviti svoj prvi korak.

V bližini 76. ceste in druge avenue je imel Frank Maccaluso majhno trgovino z jestvinami in razventega je dobavljal s svojim vozom kvas številnim majhnim italijanskim pekarnam. Vspričo očividnega obupa starišev ni moglo ostati dolgo časa prikrito dejstvo, da je mali Frankie izginil na nepojasnjem način in med onimi, ki so dali očetu izraza svojemu najbolj globokemu sočutju, je bil tudi Maccaluso.

— Rad bi vam pomagal, — je rekel očetu Frankie-ja. — Mogoče vam res lahko pomagam. S svojim vozom pridem povsod naokrog po mestu. Pazil bom. Brez dvoma bom lahko kaj izvedel o vašem malem Frankie-ju.

Longo se mu je pristrčno zahvalil in še isti večer je pripovedoval detektivoma, kakšnega dobrega prijatelja je našel v Maccalusu. S tem pa je poslal detektive na sled Maccalusu.

— Videl sem Črnega volka in obljubil mi je, da mi bo pomagal, — je zašepetal Maccaluso že naslednjega dne v uho Longo. Longo je bil veselo presenečen. Črni volk je bil dobrostoječ tvorničar v italijanski koloniji in splošno se ga je smatralo za uplivnega moža, katerega se je bala tudi Črna roka.

Detektiv, ki so zasledovali Maccalusa, so ugotovili medtem, da je imel dolg pogovor s pekovskim pomočnikom, Pasquale Miloni, ki je bil zaposlen pri Longu in da se je na dveh mestih, kjer je prodajal kvas, neobičajno dolgo ustavljal. Tam je imel dolge in resne pogovore z več ljudmi. Razventega je prišel Miloni vsaki večer v prodajalno Maccalusa v gorenjem delu mesta. Poteklo pa je več tednov, predno je prišel Maccaluso v svojih pogovorih z Longom omenjati denar.

— Slišal sem o teh lopovih, — je rekel. — Ne vem, kdo so, a najbrže so člani Črne roke. Črni volk jih je najbrž obvestil, da sem jaz vaš prijatelj in da se meni lahko zaupa ulogo posredovalca. Svetujem vam plačati denar. Če tega ne boste storili ali če boste celo obvestili policijo, bodo ti obupni ljudje izvedli svojo pretnjo in v takem slučaju naj se sam Bog usmili malega Frankie-ja.

— Jaz nimam denarja, — je stokal ubogi Longo. — Tudi ne vem, kje bi mogel spraviti skupaj \$5000.

Naslednjega dne se je vrnil Maccaluso s pismom Črne roke, v katerem se je glasilo, da bi se Črna roka zadovoljila tudi s \$3000. To svoto se je neprestano krčilo, dokler ni pokazal Longo svoje hranilne knjižice, ki je kazala, da ima v banki le \$750. Že dva dni pozneje je prišel Maccaluso s poročilom, da so postali člani Črne roke pametni, in da se bodo zadovoljili s \$750. Pri vseh svetnikih so prisegli, da bodo izročili dečka očetu, kakor hitro bodo dobili denar. Rekli so, da so strogo nadzorovali Longa in da je lahko vesel, da ni obvestil policije. Črna roka bo držala svojo besedo, ker bi se drugače skvarila svoj lastni posel.

— Iz prijateljstva do vas hočem riskirati še več, — je rekel Maccaluso. Privolil sem, da se smeta danes zvečer v moji prodajalni sestati z agentom Črne roke, da mi izročite denar. Morate pa biti

STRAHOVITA KATASROFA V ROVU UTAH FUEL COMPANY.



Kot poročano se je pripetila pred kratkim v rovu št. 2 Utah Fuel Company, Castle Gate, Utah, strahovita eksplozija, ki je zahtevala življenja 173 premogarjev. Zgornja slika nam predstavlja ljudi ob vходу v rov, spodaj je pa skupina reševalcev.

skrajno previdni. Tukaj, na tem listku, so napiana navodila. Poslušajte.

Peljati se morate po 6. avenue naduljeni železnici do South Ferry-ja ter paziti, da vam nikdo ne sledi. Na South Ferry morate natančno paziti na vsakega, ki bi se vam zdel količkar sumljiv in nato se peljite z 2. avenue do 72. ceste in od tam pridite naravnost v mojo prodajalno.

Longo je dvignil na banki svojih \$750 ter poslal denar po stranskih potih inšpektorju Tunney, ki je vsaki bankovec markiral ter si tudi zapisal serijske številke. Nato se je podal Longo natančno po zaznamovani poti v prodajalno Maccalusa, dočim sta detektiva sledila Pasquale Miloni na isti cilj.

— Dobro, da ste tukaj, — je rekel Maccaluso, ko je stopil Longo v njegovo prodajalno. — Dobil sem navodila. Meni morate plačati denar, ker nočejo, da bi jih videli. Ko boste odšli, bodo prišli po denar. Ostanite pred svojo prodajalno. Do dvajsetih se bo Frankie vrnil.

Longo je komaj odšel, ko je prišel Miloni v prodajalno Maccalusa. Kmalu nato je prišel tretji mož, s katerim sta se oba moža nekaj časa živahno razgovarjala. Kakor hitro je ta tretji mož zapustil prodajalno, sta šla za njim dva detektiva, ki sta mu sledila do 3. avenue na 76. cesti, nato tri bloke navzdol, en blok proti zapadu, nato zopet proti jugu ter v iztočni smeri do 61. ceste in 2. avenue, kjer je vzel poulično karo.

Na Houston Street in Bowery je zapustil poulično karo in v trušču, ki je vladal tam, se mu je posrečilo uiti svojim zasledovalcem. Detektiv, ki so bili pripravljeni, da jih bo ta človek privedel do stanovanja, v katerem se je nahajal odvedeni otrok, so bili grodo presenečeni, posebno radi tega, ker ni otrok dospel naslednji dan v domačo hišo.

Drugi detektiv, ki so opazovali hišo in prodajalno Maccalusa, so videli, da je slednji krog polnoči zapustil hišo. Dobili so povelje, da ga ne smejo aretirati predno bi se deček ne vrnil domov, ker bi bilo drugače ogroženo življenje otroka. Ker pa je Maccaluso tako po-

zno odšel z doma, so sklenili detektiv, da ga kljub vsemu aretirajo, ker bi drugače lahko zbežal.

Eden teh detektivov se je napravljal pijanega ter se zaletel v Maccalusa. Unel se je prepri in detektiv se je pričel pretepati z Italijanom. Naenkrat pa ga je slednji obdolžil, da mu je ukradel oro. Prišel je klicati policijo in neki uniformirani policist, ki je vedel za celo zadevo, je prihitel na lice mesta ter aretiriral Maccalusa.

Aretrirana pa niso takoj obdolžili odvedenja ali izsiljevanja, temveč le žepne tatvine in njegovo ime je bilo pri vpisu v policijske rekorde tako popačeno, da ga ni bilo mogoče prebrati in ostali zatrotniki niso vedeli nič drugega kot to, da je Maccaluso brez sledu izginil. O resničnem dogodku niso imeli niti najmanjšega pojma.

Malo pred polnočjo naslednjega dne, sedem in štirideset dni potem, ko je izginil Frankie Longo, je privedel slednjega domov neki šestnajst let stari italijanski fant, ki ga je našel jokajočega pod nekim stebrom brooklynskega mostu. Frankie je rekel pozneje, da ni tega mladega fanta še nikdar prej videl. Pripovedoval je, da ga je privedel pod most neki "mož z čičem". Rekel mu je, naj čaka tam, da si kupi smodko in on si ni drznil premakniti se z mesta. Vedno se je še spominjal biča, ki je visel na zidu.

Frankie je dosti razmišljal o tem. Bič je bil njegov najboljši spomin in človeku, ki mu je obetala ta bič, se pretilo trideset let ječe.

Šele nato se je pričelo povsem očito iskanje ljudi, ki so odvedli mladega dečka. Inšpektor Tunney je sam zaslišal malega Frankie-ja. Najprvo je pripovedoval Frank da se je sestel s "hudim botrom". Tunney ga je vprašal, kam se je odpravil s tem hudim stricem. Z naduljeno železnico ali podulčno? Z avtomobilom? Peš?

Frankie je rekel: — S poulično železnico.

— Kakšna pa je pravzaprav poulična kara? — ga je vprašal inšpektor.

— To je lep voz. Tam je sedel mož v pozlačeni kletki ter jemal denar.

— Malo karo z možem v pozla-

čeni kletki, ki jemlje denar, poznam dobro, — je rekel eden navzočih detektivov. — To je majhna prekmestna črta, na kateri posluje en sam človek kot voznik in konduktor. On sedi za majhno ograjo ter sprejema nikle, katere mu dajejo potniki. Že cel mesec sem se vozil vsaki dan s to karo, ko sem zasledoval pekovskega pomočnika iz delavnice, kjer j e bil zaposlen pa do njegovega doma.

Ta pekovski pomočnik, po imenu Ritola, je bil eden osujejenih, katerega so detektivji opazovali, ko je imel dolge pogovore z Maccalusom in Milonijem.

— Ali se mogoče spomniš na hišo, Frankie? — je vprašal dečka policijski inšpektor.

— Seveda, — je odvrnil mali. — Spodaj je prodajalna candy-ja. Na stopnjicah je rmen drog. Pri nožu, pri katerem sem stanoval, je bila ženska in ta je imela enega dečka in eno dekleto, ki sta bila stara približno toliko kot jaz ter izjedala kot dvojčka. Vedno so me hoteli tepsti, kadar sem se hotel jokati in kadar sem gledal skozi okno, mi je rekla ženska, da je na stehi vlika žival, ki se bo sklonila dol ter mi izpraskala oči. Skozi okno pa sem videl velik most.

Ta opis ni soglašal s hišo, v kateri je stanoval Ritola in detektivji so se odpeljali nato z dečkom v Goerck St., ker je mogoče videti skozi okno Manhattan most. Kmalu so našli hišo, koje notranjost se je skladala z opisom malega odvedenega dečka. V pritličju je bila prodajalna candy-ja in na stopnjicah je bila ograja iz medi. Povest o zverini stehi se je zdelala dečku vrjetna, ker se je nahajalo stanovanje v najvišjem nadstropju.

Več detektivov, pod vodstvom inšpektorja Tunney, je odšlo po temnih stopnjicah navzgor in prodrli so v prvo stanovanje, katero so našli. V tem stanovanju sta bila mož, žena in dva otroka.

— To niso pravi ljudje, — je rekel Frankie.

Detektivji so nato s silo odprli vrata nasproti ležega stanovanja. Ta stanovanje je bilo popolnoma temno in ko so detektivji prižgali luč, so videli, da je stanovanje popolnoma prazno in da je

bilo odstranjeno vse pohištvo.

Mali Frankie pa je pokazal s prstom na zid.

— Tam je bič, — je rekel.

Na steni je v resnici visel bič. In tukaj stoji steklenica, — je vskliknil Frankie ter pokazal na predal nad ognjiščem. — Iz te steklenice je dajala mati medicinske dvojčke.

Nato so se pričele preiskave in zaslišavanja v hiši sami. V prodajalni za candy je izvedela policija, da je stanovala v dotičnem stanovanju družina Vienza Aenna. Družina je obstajala iz moža žene ter dveh otrok, starih štiri in pet let ter deset mesecev starih dvojčkov. Cela družina se je preselila neznankam. Ekspresni voz, v katerega je bil vprežen bel konj, je odvedel pohištvo in neki deček je zapazil na vozu napis "12. cesta". Ni si pa zapomnil hišne številke ali imena moža, ki je odvedel pohištvo. Dotični mož je bil Italijan, a njegovi pomočniki so bili poljski židje, kar je izvedel deček v prodajalni candy-ja, kjer so se ustavili.

Policija je nato preiskala celo dvajseto cesto, od reke do reke ter končno našla ekspresnika, ki je navedel naslov, na katerega se je preselila družina Aenna, na 2. avenue, med 14. in 15. cesto.

Ko je prišla policija v stanovanje, ni bilo Aenne doma, in Mrs. Aenna je prisegala pri vseh svetnikih, da ne pozna Frankie Longa. Frankie pa je stal pred njo ter ji rekel resno, da laže. Opomnil jo je na bič ter na žival, s katero mu je pretihla, če bi si drznili gledati skozi okno.

Šele proti jutri se je vrnil Aenna domov. Detektivji so ga takoj aretirali. Medtem sta bila tudi aretirana Miloni in Ritola. V stanovanju Ritole je našla policija dva nabasana revolverja in dolg štitel. Med straumi knjiže je bilo deset bankovcev po dvajset dolarjev, ki so imeli iste številke, katere si je zapisal inšpektor Tunney. Oblasti so domnevali, da je Ritola oni "hudi boter", ki je zval bil dečka z doma, a Frankie ga ni mogel indentificirati. Čeprav je imel dotični črne brke ter lepe so-

be. Aenna je trdil, da ni vedel, da je bil deček odveden. Pozneje pa je priznal, da je dobil \$25 za oskrbo otroka in da mu je bilo obljubljeno še več, ko bodo dobili zatrotniki odkupnino. Obsojen je bil na trideset let ječe. Maccalusa je bil obsojen na pet in dvajset let ječe. Miloni, katerega so v splošnem smatrali za voditelja zarote, pa je bil obsojen na ne manj kot petdeset let ječe.

Člani Črne roke so bili vsled teh drakonskih kazni tako preplašeni, da se ni pripetilo v naslednjih sedmih letih nobeno nadaljnje odvedenje nedolžnih otrok.

V včerajšnji številki smo začeli priobčevati nadvse zanimiv roman:

"Nesrečna ljubezen".

Dejanje se je vršilo pred par desetletji, ko so vladale po Evropi in po evropskih dvorih drugačne razmere kot vladajo danes.

Roman je poln dejanja. Poln prijetnih in neprijetnih razočaranj.

Zanimiv je od začetka do konca, in ker je precej dolg, bo imel vsakdo, ki se ga bo lotil čitati, z njim par mesecev velik duševni užitek.

Vse je prepleteno z ljubavnimi zadevami.

Pisatelj je po svoje motive drzno segel v takozvano najvišjo družbo, obenem pa tudi v močvirje velikomestnega življenja.

V romanu je čudovito opisana žarka ljubezen plemenitega mladeniča; mladeniča najlepših duševnih čednosti, ki pa na nesrečo ni bil oblagodarjen z lepo zunanostjo.

Zaljubljen je v krasotico, toda njune sanje se ne morejo vresničiti, ker niti on niti ona nista poznala poti, katero jima je začrtala usoda.

Začnite danes čitati roman —

"NESREČNA LJUBEZEN"

Ko prečitate prvo nadaljevanje, boste nestrpno pričakovali nadaljnjih ter nam boste ob koncu hvaležni za izredni duševni užitek.

Uredništvo.

Raznoterosti

Zanesljivo sredstvo proti sišili?

Z Dunaja poročajo: Na seji dermatološkega društva je prof. Oppenheim poročal o sredstvu proti sifilisu Stovasolu, ki ga priporoča neki francoski učenjak in ki se izdeluje v Franciji. To sredstvo se jemlje v tabletah in je dobro izkazalo zlasti kot prohibitivno sredstvo. Trije dijaki so se dali umetno okužiti z utesom in niso po lečenju s Stovasolom kazali nobenih znakov bolezni. Prof. Oppenheim je opozoril na to, kako hitro izginjajo spirheti in njajo spirheti, približno v eni uri, prekaša vsa pričakovanja in je naravnost presenetljiva.

Kako se "vežejo" domači prijatelji.

Na Dunaju je neki privatni da gospa v njegovi odsotnosti četrtnik dognal, da njegova mlada gospa v njegovi odsotnosti čisto sprejema obiske mladega prijatelja. Ko lepega dne zasadi tega gospodeka na svojem stanovanju, ga z vrvmi priveže ob posteljo. Par ur ga je pustil v neugodni situaciji, nato pa na trdnobno obljubo, da se nikoli več ne prikaže, le razvezal. Toda mladi prijatelj se ne navzile obljubi zopet oglašal. Ko ga zakonski mož znova zasadi, mu zveže noge in roke, usta mu zatakne s čepom in ga potisne pod posteljo. Ves zabarikadiran s kovčgi in zaboji je zvezani mladenič dolgo zlihoval pod posteljo, končno pa se mu je posrečilo, da se je izmuznil iz zanj. Toda iz stanovanja ni mogel, ker sta se gospod in gospa podala na sprehod in zaklenila stanovalje. Odprl je torej okno, skočil na ulico in zadevo prijatelj policiji. Te dni bi se bila morala vršiti razprava pred sodiščem. Ker pa se ni pokazal niti mladi prijatelj, niti gospod so prog in lepa gospa tudi ne, je bila razprava preložena na nove kvatre.

Boljševiki uvajajo splošno vojaško dolžnost.

Berlinski "Lokalanzeiger" javlja, da je predsedstvo centralnega eksekutivnega saveza sovjetskih soc. republik v Moskvi sklenilo, da pokliče spomladni v aktivno vojaško službo vse državljane na celim ozemlju sovjetskih republik, ki so rojeni leta 1902.

Izhod.

A: Zdravnik mi je prepovedal kajenje.

B: In kaj boš storil sedaj?

A: Drugega zdravnika vzamem.

Maša senc.

Anatole France.

Evo vam, kar mi je nekega lepega poletnega večera povedal cerkovnik pri sveti Eyaliji v Neuville-d'Aumont, in sicer pod vinjsko trto pri Belem konju; popival je baš steklenico starega vina na zdravje nekega, ki je prav dobrodušno umrl in ki ga je on zavitega v rjuho, posejani z lepimi srebrnimi solzami, nesel prav isto jutro s častjo v zemljo.

Moj rajni oče (to govori cerkovnik) je bil v svojem življenju grobar. Bile je vedrega duha, kar je brez dvoma bila posledica njegovega poklica, kajti znano je, da so ljudje, ki imajo opraviti na pokopališču, vedno dobre volje. Smrt jih ne straši več, nikdar ne mislijo na njeno. Jaz, ki vam govorim, ni bilo slišati niti korakov po gospod, stopim ponoči prav tako mirno na pokopališče, kakor pod okolišne Belega konja. In če slučajno srečam katerega duha, me to prav nič ne vznemirja, ker si le mislim, da mora pač tudi on iti po svojih opravkih, kakor jaz po svojih. Poznam običaje in navade mrtvih. V tem oziru vem celo za stvari, katerih niti duhovniki ne vedo. Bili bi presenečeni, če bi vam povedal vse, kar sem videl. Toda ni dobro razkriti vse resnice in moj oče, ki je sicer kaj rad pripovedoval zgodbe, ni izdal niti dvajsetino tega, kar je vedel. Nasprotno je pa često rad ponavljal eno in isto in pravil mi je po mojem pač stokrat povest Katarine Fontaineve.

Katarina Fontaine je bila stara gospodična, katere se je spominjal, da jo je videl še kot otrok. Prav nič se ne bi čudil, če bi bili v deželi še kak trije starčki, ki bi se spominjali, da so slišali govoriti o njej, kajti bila je zelo poznana in na dobrem glasu, čeprav je bila ko se je ozrla ne da bi okrenila rečna. Stanovala je na koncu nunske ulice v stolpiču, ki ga sedaj iz Aumont-Clery-ja, kateri jo je lahko vidite in ki pritiče staremu ljubilu in kateri je bil umrl pred napol razrušenemu poslopju, ki petinštidesetimi leti. Spoznala ga gleda na Uršulinski vrt. Na tem je po majhnem znamenju pod stolpiču so podobne in napol razbiti sani napis. Rajni župnik pri sveti Eyaliji g. Lavasseur je zatrjeval, da je tam po latinsko povedano, da je ljubezen močnejša kot smrt. Vedno je še pristavil, da je seveda mišljena nebeska ljubezen.

Katarina Fontaine je živela sama v tem tesnem domovanju. Bila je čipkarica. Saj veste, da so bile naše domače čipke nekaj jako enjene. Nihče ni poznal ne njenih staršev, ne njenih prijateljev. Pripovedovali so, da je v osemnajstem letu ljubila mladega viteza iz Aumont-Clery-ja, s komur je bila tja, no poročena. Toda pošteno ljudje niso hoteli ničesar verjeti in so govorili, da je pravljica izmišljena, zato ker je imela Katarina Fontaine bolj videz gospe, kakor pa delavke, ker je imela pod sivimi lasmi še sledi velike lepote, ker ni bila otožna in ker so zapazili na prstu enega onih prstanov, na katerega je draguljar pritril dve združeni majhni roki in katere so v starih časih izmenjavali ob zaroki. Sedaj veste, kaj je bilo na tem.

Katarina Fontaine je sveto živala. Obiskovala je cerkve in vsa, ko jutro je prišla, naj je bilo vreme kakršnokoli, ob šestih k maši pri sveti Eyaliji.

Ko je v neki decembrski noči šel spala v svoji sobici, jo je predramil glas zvonov; pobožno dekle ni prav nič dvomilo, da zvoni k prvi maši, napravila se je in stopila na ulico, kjer je bila noč tako temna, da ni bilo videti niti hiš in da se ni niti ena lučka pokazala na temnem nebu. In bilo je tako tiho, da se ni niti en pes ni zalajal v dalji in da si še čutil čisto osamjenega od živih stvari. Toda Katarina Fontaine, ki je poznala vsak kamen na kateri je stavila svojo nogo in ki bi mogla iti z zaprtimi očmi v cerkev, je brez truda dospela do vogala nunske ulice in župne ulice, kjer se dviga lesena stavba, ki nosi križ izrezan na velikem tramu. Ko je prišla do tja, je videla, da so cerkvena vrata do kraja odprta, in da je padla sklenjena močna svetloba svet. Stopala je naprej in jo je stopila čez prag, se je mašila v

rati mile darove in držal prisotnim velik bakren krožnik, na katerega so spuščali počasi drug za drugim stare denarje, ki so se zdavnaj bili iz veljave; novce za šest liber, florinte, dukate, cekine, jakobe, rožnike in poneri so podali čisto tiho. Ko je prišel bakreni pladenj do njega, je vitez spustil nanj zlatnik, ki ni zavnel nič bolj, kakor ves drugi denar iz srebra in zlata.

Nato se je stari kanonik ustavil pred Katarino Fontaine, ki je stala po žepih, ne da bi našla beliča. Ker pa ni hotela odreči daru, je snela s svoje roke prstan, katerega ji je dal vitez ob svoji smrti in ga spustila na bakren pladenj. Zlasti prstan je ob padenju zavnel kakor težek kembelj v zvonu, in ob zvenenjem glasu so izginili vsi, vitez, kanonik, mašnik, strežnik, dame, gosposje in celotno spremstvo; sveče so ugasnile in Katarina Fontaine je ostala sama. Dasi je bil zrak

Ko je na ta način končil svoj pripoved, je srebral cerkovnik precejšen požirek vina, se zamislil na trenotek, nato po povzel s temi besedami. Povedal sem vam to zgodbo tako, kakor mi jo je oče neštokrat pripovedoval, in mislim, da je resnična, ker se natančno ujema z navadami in običaji, katere imajo umrli. Mnogo sem imel opraviti z mrtveci izza moje mladosti in vem, da imajo navado vračati se k svojim ljubljnim.

In tako se godi, da skupni blo-dijo ponoči v bližini zakladov, katere so bili skrili iz svojega življenja. Dobro stražo stražijo ob svojem zlatu; toda skrb, ki jo posejale, jim je v škodo, kajti ne redko se dvigne zakopani denar na mestu, kjer straži. Ravno tako umrli sporogi prihajajo ponoči mučiti svoje vdrugič omožne žene, in našel bi lahko mnoge, ki so bolj varovali svoje žene, ko so bili mrtvi, kakor iz svojih živih dni.

Ti ne ravnavajo prav, kajti mrtvi bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja. Toda pripovedujem vam to, da bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja. Toda pripovedujem vam to, da bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja. Toda pripovedujem vam to, da bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja.

V jutro po tej izredni noči so našli Katarino Fontaine mrtvo v njeni sobi. Vratar pri sveti Eyaliji pa je našel na bakrenem pladenju, ki je služil za darovanje, zlat prstan s sklenjenima rokama. Sicer pa nisem tiste baže človek, da bi pravil zgodbe za smeh. Ne bi li naročili drugo steklenico vina!

O Viljemu II.

Viljem II. je nekega dne odkril, da obstoji uniforma, ki je on kot cesar nikoli ni bil mogel dobiti: uniforma generalnega adjutanta cesarja. Bil je smrtno nesrečen, ker je na tej uniformi blestel preko desne rame posebno bogat in dekorativen zlat pas. Vlada je mislil in mislil in izmisli. Samega sebe je imenoval potom naredbe v vojnoukaznem listu za generalnega adjutanta Njegovega Velikanstva visokopokojnega deda in sedaj je mogel obloži lepo uniformo.

"Ti možki in te ženske, Katarina, so duše iz vie, ki so zalili Boga z grehom in ljubezni do stvari, kakor midva, toda ki niso zavrnjeni od Boga, kajti njihov greh je bil, kakor najin, brez zle misli.

Ločeni so od onih, katere so ljubili na zemlji, se pokore v plapolajočem ognju vie, in s tem tripijo vse bolečine ločitve in te bolesti so za nje najbolj pekoče. Tako so nesrečni da se smilijo nebesnemu angelu v svojih ljubezenskih mukah. Z Božjim privolenjem združijo vsake leto prijatelje s prijatelji za eno uro v noči v njihovi župni cerkvi, kjer smejo poslušati maši sence, držče za roke. Tako je resnica. Če mi je bilo dano, da vidim tu še pred tvojo smrtjo, se je to zgodilo samo z voljo božjo.

In Katarina Fontaine mu je odgovorila: "Rada bi umrla, da bi postala tako lepa kakor sem bila takrat, ko sem ti, rajni moj gospod, dala tvoj gozdu."

Ko sta tako govorila čisto polnoč, je začel star kanonik pobi-

Zamrzli nos.

Aleksander Dumas

Ko se je zavlil Petrograd v belo odejo, so mi bili prvi dnevi bivanja v ruski prestolici dnevi novih zanimivosti. Do takrat mi je namreč bilo v mestu vse tuje. Posebno se nisem mogel naveličati vožnje s sanmi, kajti največja slast je čutiti, kako konji, katere vzpodbu-pred Katarino Fontaine, ki je stala po žepih, ne da bi našla beliča. Ker pa ni hotela odreči daru, je snela s svoje roke prstan, katerega ji je dal vitez ob svoji smrti in ga spustila na bakren pladenj. Zlasti prstan je ob padenju zavnel kakor težek kembelj v zvonu, in ob zvenenjem glasu so izginili vsi, vitez, kanonik, mašnik, strežnik, dame, gosposje in celotno spremstvo; sveče so ugasnile in Katarina Fontaine je ostala sama. Dasi je bil zrak

Nekega dne se je nebo popolnoma zjasnilo. Dasi je bil zrak ostro mrzel, kakor ga nisem občutil poprej nikoli v svojem življenju. Sem vendarle sklenil iti na izprehod in mimogrede rešiti svoje. Obšel sem dolgo astrahansko suknjo, čez ušesa sem potegnil kučmo, okoli vratu si zapripovedoval, in mislim, da je resnična, ker se natančno ujema z navadami in običaji, katere imajo umrli. Mnogo sem imel opraviti z mrtveci izza moje mladosti in vem, da imajo navado vračati se k svojim ljubljim.

In tako se godi, da skupni blo-dijo ponoči v bližini zakladov, katere so bili skrili iz svojega življenja. Dobro stražo stražijo ob svojem zlatu; toda skrb, ki jo posejale, jim je v škodo, kajti ne redko se dvigne zakopani denar na mestu, kjer straži. Ravno tako umrli sporogi prihajajo ponoči mučiti svoje vdrugič omožne žene, in našel bi lahko mnoge, ki so bolj varovali svoje žene, ko so bili mrtvi, kakor iz svojih živih dni.

Ti ne ravnavajo prav, kajti mrtvi bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja. Toda pripovedujem vam to, da bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja. Toda pripovedujem vam to, da bi res ne umeli vzbujati ljubosumnja.

V jutro po tej izredni noči so našli Katarino Fontaine mrtvo v njeni sobi. Vratar pri sveti Eyaliji pa je našel na bakrenem pladenju, ki je služil za darovanje, zlat prstan s sklenjenima rokama. Sicer pa nisem tiste baže človek, da bi pravil zgodbe za smeh. Ne bi li naročili drugo steklenico vina!

Z zadnjimi močmi sem se končno otresel napadaleev, ki so potem mirno odšli po trgu, kakor da se ni nič zgodilo. Potem sem se obrnil k častniku ter ga nagovoril: "Gospod! Ali ne vidite, kaj se je zgodilo z menoj?"

"Kaj pravite?"

"Napadli so me s snegom! Uboji moj nos! Ali bi se vam pripetilo, kar se je meni?"

"Toda gospod, oni so vam storili le velike usluge."

"Kako to?"

"Nedvomno! Saj bi vam bil sicer zamrznil nos!"

"Oj nesrečnejši!" sem rekel in stopil dalje s častnikom.

Naprej grede sva srečala meščana. Obrnil se je k častniku in mu rekel: "Opozarjam vas, da vam zamrzne nos!"

vedal, da ga preganjam samo zaradi njegovega prevelikega človekoljubja.

Sele bankovce za deset rubljev je poravnal zadevo z mojim nosom.

Snoop.

(Bajka.)

Deklica, ki se ni služila, se je udeležila pri županu za dekle. Mladenci si je stvar predstavljala drugače. Sedaj pa je morala delati od zore do mraka in še dalje, zakaj bila je nespretna in si ni znala razdeliti svojega dela. Doma ji je vedno pomagala mati, tu v službi pa ni bilo nikogar, da bi ji bil v pomoč. Vsa je imel dovolj posla s seboj — in ni utegnil misliti na drugo. Lizočka so često karali. Najhuje pa ji je delo, da ni mogla tako pogosto hoditi na ples in v zabavišča.

Nekoč, v nedeljo, bi bila rada šla z doma, pa se ni bila živina nakrmljena. Tudi krave še niso bile pomolžene.

"Ah", je vzkliknila deklica, "da bi mi vsaj kdo pomagal! Kaj vse bi dala za to!"

Tedaj je stopilo nekaj k nji in je zelo živahno gibalo z rokami. Metalo je seno v jasli, prineslo golide in sedlo pod kravo. Ena, dve, tri... in golida je bila pona. Kaj je to bitje pravzaprav bilo, deklica ni videla. Pa se tudi ni spraševala; bila je vesela, da ji je kdo pomagal in da je mogla kmalu v krma k plesu. Lizočka je prerajala celo noč. Drugi dan ji delo seveda ni dišalo, ker je bila trudna do smrti.

"Ah, ko bi mi vsaj kdo hotel pomagati!" je vzdihovala. Ne vem, kaj vse bi dala za to!" In kakor prejšnji dan, je nekaj pristopilo k nji in delalo namesto nje. Deklici je postalo tesno pri sren, zakaj videla ni nikogar, vendar pa ji je ugajalo, da je mogla položiti roke navzkriž in da jo je gospodinja radi njene marljivosti pohvalila. Zato ni prav nič ugovarjala. Kmalu se je navadila na

Isčem svojega brata FRANKA ČEČELIČA, ki se je zadnjič nahajal v Montani. Rad bi izvedel njegov naslov. Če dve pisni sem mu pisal, pa ni nobenega odgovora nazaj. Naj mi sporoči poteg tega lista, ker imam nekaj važnih stvari iz stare domovine. Tudi ne vem, ali je še živ ali mrtve ali je mogoče šel v staro domovino, ker ni nobenega glasu nič več od njega. — Antan Čečelič, 3127 W. 105 St., Cleveland, Ohio. (13-15-23)

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v starikraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Pojavila, ki vam jih namoremo dati vseh naših dolgoletnih izkušenj, vam bodo gotovo v korist; tudi pripravljamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki se niso Ameriki državljan, morejo potovati v starikraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripravljeni hne vsake naprtilke v to državo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja. Kadar želi dobiti naprtilke ali pa splošno iz stariga kraja, naj nam piše na poštanjo in navodila. Jo gosposvoda letna tvojta maše 6420 novej prireditev.

Za potne stroške lepšanje po nam naročilo JADRANSKA BANKA tudi v dolarji.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street New York Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

RAVNOMER JE JEJLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA Najnovejša ilustrirana indaja. Vsebuje 300 strani. Cena s poštnino 92.— SLOVENSKO PUBLIKACIJSKO DRUŠTVO 82 Cortlandt St. New York, N. Y.

to, da so ji pomagale nevidne roke. Sepa je postopala in je končno mislila, da ji mora kdo pomagati. Ko se je približala prihodnja nedelja in ni nihče zanjo delal, je začela hudo zabavljati:

"Kje pa tičiš! Prav danes ko mi gre za tvojo pomoč, si me pustilo na cedilu!"

"Saj ne moreš zahtevati, da bi deal zate zastoj, se je začel glas kraj nje. "Obljubi mi, da mi daš, kar boš jutri zjutraj najprej povežala, pa ti pomorem!"

"Kaj bo to!" je odgovorila deklica.

"Torej mi obljujbiš?"

"Gotovo! Le zanesi se name!"

Zopet se je jelo okrog nje nekaj gibati, in delo je bilo hipoma gotovo.

Deklici pa sedaj ni bilo nič kaj prijetno pri sren in ni se ji ljubilo iti na ples; vedno je morala misliti na svojo obljubo. V svoji srečni grozi je tekla k svečeniku in se mu izpovedala.

"Za božjo voljo pomagajte mi," je vzkliknila, "tu ni vse v redu!" Svečenik je priklimal:

"Dobro, da si to uvidela in priznala, hčerka moja! Sedaj pa si zapomni, kaj ti poročam! Ko jutri

vstaneš, se ne oblee! Ogrni se samo s plaščem ali ogrtačem! Ču-ješ? Potem pa stopi takoj k škedenju, poveži tamkaj snop, ga vrzi vun kaj in reči: "Vzeml!" To sem napreje povežala! Sedaj pa pojdi in božja previdnost naj ti pomore! Boš že videla, kaj se bo zgodilo."

Deklica je odšla.

Vso noč ni imela miru, jokala je in molila. Komaj je napočila zora, se je odela s svojim plaščem in tresoč se po vsem telesu je odhitela na škedenj. Tu je povežala snop in ga zalučala daleč od sebe.

"Tu imaš!" je zaklicala. "Sedaj pa me pusti, ne potrebujem te več!"

Grozno rjovenje se je razlegalo pred škedenjem in snop se je razletel na tisoče bilk.

Od tega časa je bila pridna, da so jo vsi občudovali.

Čudna vzgoja. Jakee: — Oče, novi učitelj me je takoj prvi dan nabil. Oče: — Si najbrž že zaslužil. Učitelj te mora vendar vzgajati. Jakee: — Hm — ampak vzgoja se vendar ne začne od zadaj!

MARION DAVIES

KRALJICA KINEMATOGRAFA

"YOLANDA"

NAJZANIMIVEJŠA KINEMATOGRAFSKA DRAMA, KAR JE BILO KDAJ PREDSTAVLJENIH V ZGODOVINI SVETA

Dr. P. Karovitch, generalni konzul kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, pravi: — "Yolanda" je najbolj veličastna slika, kar sem jih kdaj videl. — Dr. P. KAROVITCH.

COSMOPOLITAN THEATRE

Columbus Circle, (blizu 59. ceste in Broadwaya)

NAJFINEJŠE GLEDALIŠČE NA SVETU.

Dva predstavi dnevno: ob 2:30 in 8:30. — Ob nedeljah pop. ob 3.

VICTOR HERBERT S SVOJIM BRILJANTNIM ORKESTROM.

Cene vstopnic: 50c, 75c, 99c in \$1.50.

KUPITE VSTOPNICE TAKOJ. — VZEMITE OTROKE

KRASNA POZLAČENA URA z 21 KAMNI SAMO \$10.95



ZASTONJ FOTOGRAFIČNI APARAT ZASTONJ

Take prilike niste še nikdar imeli kot jo imate tukaj. To krasno pozlačeno uro želimo vam ga uroca z 21 kamni lahko dobite od nas za samo \$10.95, poleg tega vam pa damo POVSEM ZASTONJ kot dragoceno darilo fotografsko East Kodak Camera, vredno \$3.00.

Ura je pozlačena, krasno engravirana, ima prvo vrstno 21-kamensko kolese, močno pero in potentiran regulator za pravilno dobojanje časa. Teh ur se poslužujejo vsi železnikarji, uršlužbeni cestnih železnic, farmarji in obrtniki. Kajti te ure so močne ter so vedno najboljše in casomerji. Ta ura je vredna najmanj \$25.00, toda za gotov čas je nudimo po posebni razporeditvi cen za \$10.95 poleg tega pa damo še kot BREZPLAČNO DARILLO fotografski aparat.

Če tudi se imate uro, je vseeno, kajti lahko naročite to ter jo prodate z dobičkom komu drugemu, fotografski aparat bo pa ostal vam POVOLJNOMA BREZPLAČNO. To je krasna možnost, pešpavna in praktična kamera, s katero lahko vsakdo brez prejšnje izkušnje operira; vsaka vrsta slika je dobra in popolna.

Če vam v slučaju ne zadovoljstva vrnete ura tekom desetih dni po pošti zavarovano, vam bomo vrnili denar.

Ne pošiljajte denarja vnaprej. Samo ta glas izreže ter ga nam pošljite zaeno s 50 centi za poštnino in pošiljalne stroške, za blago boste pa plačali \$10.95, ko ga boste dobili na dom. Hitite in naročite danes.

GRAND NOVELTY COMPANY

1723 N. Kedzie Ave., Dept. 524 Chicago, Ill.

Velika noč —

velik praznik krščanskega sveta se približuje.

Star in lep običaj našega izseljenega naroda je, da se o priliki tega praznika spominja svojih v stari domovini z manjšim ali večjim denarnim darom.

Mi se potrudimo, da pridejo denarne pošiljatve, namenjene za Velikonočna darila, pravočasno v roke dotičnikov.

VELIKONOČNE DENARNE POŠILJATVE

bodo tedaj pri nas izvršene z znano brzino in točnostjo našega zavoda.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NESREČNA LJUBEZEN

E. N. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

(Nadaljevanje.)

Ozrl se je. Med zavesami se je pojavila krasna postava obdvo-
vele dvorne dame de Lux.

S svojima divnima snežnobelima rokama se je oprijela zaves;
hitro je sopl kot človek, ki se mu mudi.

— Gospa baronica? — se je začudil adjutant Karničev.

— Kaj je s Sobolejem? — je dihanila. — Ali se bo vdal?

— Zdi se mi, da se ne bo.

— Car je razburjen. Natančno ga slišim. Kaj se je knezu res
zmedlo v glavi, da se mu protivi? Če se ne vkloni, je vse izgublje-
no. Vse je izgubljeno!

In madama de Lux se je oklenila roke mladega častnika ter
stopila vidno razburjena korak bliže.

— Madama, rotni vas ... nazaj ...

— Molčite, carica hoče vedeti — je siknila lepa ženska, se skloni-
la h ključavnic, poslušala par trenutkov ter zopet stopila za za-
veso.

— Sedaj se poslavljata. Norec ni izpregledal. Seveda, kot si
kdo postelje, tako bo ležal. Knezu Soboleju je enkrat za vselej od-
klenalo na dvoru.

— Da, odklenalo mu je — se je razceperil grof Karničev, ho-
teč poljubiti roko dvorni dami. Ona ga je pa odločno zavrnila in se
mu je nasmešnila, kot se je pač mogla smehljati v tem položaju.

Kmalu zatem je stopil v predsobo knez Sobolej.

Adjutant se je delal kot da ga ne vidi in ne sliši. Šele ko mu
je položil roko na rame se je navidezno zdrnil ter ga presenečeno
pogledal.

— Pravičljivi, grof Karničev — je rekel knez. — Vse kaže, da
se ne bova nikdar več videla v teh sobanah.

Nato se je obrnil in mu niti stisnil ponudene roke.

V veži je videl obe komtesi Ivanovi, ki sta se živahno pogo-
varjali z madamo de Lux.

Stale so pred vzhodom v caričine sobe.

Madama de Lux je bila vspešno njegova dobra prijateljica
ter ga je skoraj razvadila s svojimi ljubeznivostmi. Tudi komtesi
sta se večkrat zabavali z njim.

Hotel jim je reči par prijaznih besed, pa je ves začuden močje
obstal, ker so mu vse tri komaj pokimala v pozdrav ter se obrnile
vstran.

Takrat je bilo knezu Soboleju jasno, da nima več stopa na
dvor. Ta zavest ga je za hip presunila, takoj nato se je pa za-
voljno nasmešnil. Saj mu je bilo veidar znano, da si je madama de
Lux hotela izbrati postaršega soproga, ki bi imel veliko premoženje
in ugledno ime, v namenu, da bi ga prejkomogoče pokopala ter za-
menjala svetlo obleko z žalno črmino.

Na pragu je nekoliko postal ter se ozrl poslednjič v mramor-
nate stene, v krasno pohištvo, velike kandelabre in težke preproge.
Ta hip ga je zanimala vsaka malenkost.

Neprestano so mu brnle po ušesih besede, katere je bil izpre-
govoril ear:

— Vi ste norec, Sobolej. Za-trantega zapuščate službo, ker se
hočete poročiti z žensko, ki ni vašega stanu. Presneto se motite, če
mislite, da vas bo ta ženska osrečila. Po vašem denarju hrepeni-
ne pa po vas. Vajeni ste dvora, in zapomnite si, da vam bo manj-
kalo dvora kot manjka ribi vode.

Mogoče je imel ear prav? Kdo ve?

Gregor Sobolej si je obrisal potno želo ter se otrsela žalostnih
misli.

— Ljubezen premaga vse, — je rekel sam pri sebi. — Ljube-
zen premaga nebo in zemljo.

V ljubezni bom tudi dvor pozabil.

II.

Ob bregu Vzhodnega morja se je razprostiralo poletno bivali-
šče grofa Soboleja. Na najvišji točki malega obrežnega gričevja je
kraljevala samostanu podobna graščina z neštivilnimi stolpi in
stolpiči.

Kamorkoli je neslo oko, ni opazilo ničesar drugega, kot sli-
ko neskočne tišine.

Pa tudi v gradiču je bilo mirno. Dosti bolj mirno kot tedaj,
ko je bil dospel vanj vpojen komornik Sobolej s svojo mlado ženo.

On je bil ves srečen, da se je dočil od bučnega sveta, ona se je
pa tolažila z mislijo, da to prognanstvo ne bo večno trajalo.

Sreča je valeča se krogla, ki divja v neskončnost. Nekaj ča-
so jo človek dohaja, toda le prekmalu mu ubeži.

Ko je nastopala gospodična Eglantina v lepi razsvetljavi na
odru ter pela in igrala, ko jo je knez Sobolej videl in slišal, kako
ji je občinstvo ploskalo, je zahrepenel po nji ter si v duhu pričar-
al sladkosti, ki bi jih bil deležen ob njeni strani.

Ko jo je pa videl v samotnem gradu Miškovu uro za uro ležati
na divanu, sitno, čemerne in dolgočasno, je bil kmalu razočaran.

Mlada gospa kneginja je bila še precej nepokvarjena ženska,
toda bila je brez znanja in brez vzgoje ter ni nikdar kazala poseb-
nega veselja za to ali ono stvar.

Niti peti ni hotela, če ni bila oblečena v komedijantsko obleko.

Par mesecev je bila zadovoljna, ker so jo služabniki in slučajni
obiskovalci nagovarjali z besedami "gospa kneginja". Po preteku
šestih mesecev je bila pa vsega do grla sita. Hotelo se ji je sveta,
hotelo se ji je življenja.

Zadnji čas ni počela ničesar drugega kot ležati na svilnatih bla-
zinah, jedla sladkarije ter med prsti svalkala svoje čudovito kras-
ne rme kodre.

Knez jo je hotel sprva učiti finih manir ter jo uvesti v to ali
ono znanostno stroko, pa je kmalu izprevidel, da je vse skupaj bob
ob steno. Za nobeno stvar ni bila dovzetna.

Enkrat se je bilo pa vseeno pojavilo solnce na obzorju ter pre-
gnalo meglo, ki je hotela zasenčiti srečo.

Mlada žena mu je rodila sina.

Neizmerno veselje je navdajalo starega gospoda, ko je držal
v naročju izredno nežnega in slabotnega otročka, kateremu je
usoda določila, da bo obdržal ime svojega očeta.

Vso svojo ljubezen in vso svojo skrb je osredotočil v to malo
bitje. Prej so mu minevali dnevi kot tedni počasi, sedaj je pa pre-
živel tedne in mesece kot v sanjah.

(Dalje prihodaj.)

Izpred sodišča.

Radgonski upornik.

Mariborska policija je privedla pred okrajnega sodnika zanimive-
ga vagabunda Marka Pavliča, ro-
jenega v Predzidu na Hrvaškem,
pristojnega nekje na Notranj-
skem, njegova žena s tremi otroci
pa živi baje v Slavoniji. Mršavi
Marko je prav prostodušno nasli-
kal sodniku svoje nemirno življe-
nje. Med vojno je bil vojak. Leta
1917. je služil v Radgoni, kjer se
je iz bogve kakšnih nagibov pri-
družil tamšnjim vojaškim upor-
nikom in bil zaradi pobune obso-
jen na smrt. Amnestija mu je
mrtvo kazen spremenila v 18let-
no ječo. Ker pa je Avstrija ta-
krat nujno rabila vojaštvo, so ga
čez nekaj mesecev presadili iz je-
če na fronto, odkoder je ob pre-
vratu brez nadaljnega prečel v
zlato prostost. Kako je preživel
prva leta svobode, se ne spominja
več natančno. Nenadoma se je zna-
šel v mariborski kaznilnici, kjer
je baš dan pred sedanjim aretacijo
odslužil dveletno ječo zaradi hu-
dodelstva tatvine. Ker je v ječi za-
služil 456 dinarjev, mu je policija
v Mariboru kupila vozni listek do
Zagrebja, da se more vrniti v na-
ročje svoje ljubljene žene in dece.

Markovo hrepenenje po domačiji
pa se je medtem že toliko poleglo,
da je že pri prvi postaji v Hočah
slamnatih dvodve mahnil peš nazaj
v Maribor. Mino kaznilniškega
zidovja je je veselo požvižgaval
in v duhu pozdravljal bivše sotri-
pine. V mestu je remal iz kraja
v kraj, dokler ni običal v gostil-
ni Orovič, kjer ni mogel več pla-
čati "cehe". Natakarija seve ni
imela unevnanja za njegove toča-
ve, in že je bil zopet v rekah poli-
cije. V žepu ni imel niti pare in se
tudi ni mogel pravi nič spomniti,
kam je spravil denarec. Četi 2 leti
ni zavžil kapljice vina, zato ga je
v končni svobodi dnušil kar 2 li-
tra, in to mu je vzele vse spomin.

Ko je vagabund končal izpoved,
mu je sodnik prisilil tri dni za-
pora, ker je obrnil natakarijo,
potem pa ga dobi zopet policija,
samo voznega listka mu ne bodo
več dali v roke.

Uzmovičeva smola.

V tenini celici je bdel poljsten
tat. Dolgeas mu je bilo, in zvezele
so tako lepo sijale. Poskusil je
srečo: narahlo je splozal skozi ok-
no ter se napotil k prijatelju, ki
je stanoval v bližini v najnovejši
stanovanjski hiši, prikrojeni iz
enega vagona za več družin. Pri-
jateljevi pa so očividno šli na kon-
cert ali pa v gledališče, ker ni bilo
nikogar doma, vrata pa so bila po
nesreči odklenjena. Ubešli uzmovi-
č pa si je pozelel prijateljeve
nedeljske obleke, ki je lepo zgr-
njena in zložena ležala v kovčegu.
Počasi si jo je prihlasil in obenem
ni pozabil na kravato in čevlje.
Ko je imel vse toaleto pri roki, se
mu ni zdelo več vredno, čakati na
prijatelja. Stopil je iz dvorane —
tedaj pa ga je že čakal neki drug
prijatelj, ki se ga je tesno oklenil
in sta skupaj pošla nazaj v trdno
zidano in zanesljivo kameno
zgradbo, kjer bo še sedaj po odlo-
čitvi ljubljanskega deželnega so-
dišča potrpel preko zime; nato pa
se bo, kakor je sam izpovedal, za
vedno odpovedal neprosto voljni
državni službi, v katero je prvič
stopil v 13. letu starosti.

Jugoslovanski baron v zapor.

Ustava Jugoslavije sicer ne po-
zna plemičev, grofov in ne baro-
nov, vendar se razne modrokrvne
zapuščene avstrijskih časov po na-
ših krajih ne morejo odvaditi teh
lepih naslovov in tudi ne z njimi
združene nadutosti. Med ta in ven-
tar stare šare spada tudi rajhov-
ski Nemec "baron" Karl Eger, ki
je sicer prišel nekoč iz okolice
Lipskega (Leipzig), pa je zaradi
svoje graščine v Zg. Kungoti nad
Mariborom optiral za Jugoslavijo.
Graščak hoče torej biti jugoslov.
baron, vzvišen nad ostalimi držav-
ljani, ki se morajo pokoravati za-
konom, naredbam in predpisom.
Zlasti noče lipski baron spoštovati
cestnih predpisov. S svojim avto-
mobilom drvi po cestah kot bi šlo
za stavo. Lansko leto je dne 6.
avgusta z največjo naglico vozil
od Kungote skozi Dolgi dol in ni
zmanjšal brzine niti na ovinku,
niti dal signala, čeprav sta mu pe-
ljala nasproti dva voznika. Ta ma-
lomarnost je zahtevala strašno žr-
tev. Voznik Alojzij Gros je prišel
pod kolesa, odkoder so ga pri-

vlekli vsega krvavega z razbito
glavo in zlomljenimi rebri. Dolgo
je ležal v polni nezvesti. Le sila
mladosti ga je ohranila pri življe-
nju. Okrajno sodišče je obsodilo
Karla Egerja na 14 dni strogega
zajora, ubogemu Grosu pa je bila
priznana le malenkostna odškod-
nina 5000 dinarjev. Poškodovani
se je zoper to nizko odškodnino
pritožil, obsojeni "baron" pa se-
veda tudi zaradi kazni.

Krvave posledice godovanja.

Dne 19. novembra 1923 sta šla
brata Franc in Dominik Kričej v
spremljstvu Ignacija Pesjaka s Pa-
ke k posestniku Oslaku, ki je ob-
hajal Martina. Že precej razgreti
so se nato vracali fantje proti do-
mu ter so prišli mimo hiše posest-
nika Pogorevca. Med petjem in
harmeniko so se natakrat zaslišali
tudi glasovi "Auf hiks". Pogo-
revce je kar nato vstal iz svojega
ležišča ter se podal v zasled. Ko
so prišli veseljaki mimo ogla nje-
zove hiše, je skočil pred nje z od-
prtim nožem, ter jih vprašal, kaj
hočejo. Ker ga je sam Frane Kri-
čej nazaj, je v divji jezi zasadił
svoj nož napadalec v neposredno
bližino srca. Zagovarjal je svoj
im pred celjskim okrajnim so-
diščem, da bi ga sicer fantje pozne-
je zasmevali zaradi bojazljivos-
ti. Dobil je 2 meseca ostre ječe.

Ljubitelj sporta.

Gostilničar "Pri operi" je do-
bil novega gosta, takozvanega
bančnega uradnika na dopustu.
Dolj časa je ostal pri njem na hra-
ni in stanovanju. Večkratni gos-
podarjevi terjatveni obiski so ju
seznanili podrobneje in pri takih
prilikah si je navidezni bančni
uslužbenec izposlil senterija
kakšno malo svetloce. Napravil mu
je tudi tupatam razne usluge, ka-
kor n. pr. kupovanje vina. To je
bilo tiste čase, ko je v Ljubljani
evetel kolearski spet in so bila
dnevno javljiva pogrešana kolea.
Zvesti gost si je počasi umislil še
kredit pri natakarijah in živel,
kakor gre bančnemu činovniku na
dopustu. Naenkrat pa je zamislil
usodno spletkarstvo: prodajal je
klavir, ki ga ni imel. Po raznih ne-
srečnih zapletitijah so končno do-
gnali, da ni mogel videti kolea
brez gospodarja in da je vsakemu
samotnemu kolea priskrbel pri-
merne kolearje. Nekaj jih je
odposlal naprej, nekaj pa jih je
odpeljal tja, kamor nosijo reveži
svoje zaklade. V celem se je po-
slal koles v vrednosti 7400 Din; če
je res zanje trško dobil, je dvomi-
ljivo. Ljubljansko deželno sodišče
ga je obsodilo na 14 mesecev
težke ječe in povračilo koles —
morda po priporočilu neke oško-
dovane olikane priče, ki je še v
zadnjem trenutku zahteval, da naj
zločinca "dobro zašijejo..."

Tretjič pred poroto.

Pred 12. leti je nekdo zažgal žu-
panu Ivanu Raušlu na Pobrežju
pri Mariboru gospodarsko poslop-
je, ki je bilo že takrat vredno čez
10.000 kren. Kot požigalec so su-
nili slabotnega pastirja, prave-
ga sterileca pa ni mogli dognati.
Lansko leto pa se je Roza Trop
s Pobrežja skregala s svojo sestro,
katera ji je pri tem očitala požig
Raušlovega poslopja. Kmalu nato
je orožništvo aretiralo Rozo Trop,
ki je prišla lani v jesenskem zased-
danju pred poroto. To porotno
razpravo pa so preložili, ker je za-
govornik predlagal zaslišanje no-
vih prič. Pred župniško poroto je
bila nato Trop obsojena na 8 let

težke ječe. Proti tej obsodbi se je
pritožil zagovornik obsojene, ker
sodni dvor ni dopustil zaslišanja
vseh predlaganih prič. Stot sed-
morice v Zagrebu je pritožbi res
ugodil in Roza Trop pride še
tretjič pred poroto.

Razprava proti dr. Goršiču

vseled zasebnih tožb dr. Žerjavi in
A. Ribnikarja je bila pri dežel-
nem sodišču v Ljubljani. Dr. Gor-
šič je namreč v "Poslancem" v
"Intranzijih Novostih" napeljal na-
pad, v katerem je dožal dr. Žer-
java in Ribnikarja, da sta bila na-
pram njemu v službi krivična. Dr.
Goršič je predlagal nekaj prič, n.
pr. bivšega namestnika Hubarja,
da poskusi dokazati istinitost svo-
jih trditev. Da se dokazi prevede
jo, je bila razprava preložena.

ALI JIH ŽE IMATE?

NOVE REKORDE

KVARTET POSE GLASBENO DR. LUBJLANE:	
24015	(Ciganska sirota, — 75
24001	(Slanca — 75
24002	(Pod oknom, — 75
24003	(Pri zibel, — 75
24004	(Naš maček, — 75
24005	(Po cel vasi lučke ni — 75
24006	(Jadransko morje, — 75
24007	(Coičniku — 75
24008	(Slabo sveča je brlela, — 75
24009	(Oj ta soldaški boben — 75
24010	(Prav lepo mi poje črni kos, — 75
24011	(Ko pridem na sred vasi — 75
24012	(Pogled v nedolžno oko, — 75
24013	(Raztanak Hrabsoslav — 75

14016	(Pozdrav iz Gorenjskega, Val, — 75
14017	(Mariborski valček, Valček — 75
14018	(Godbica, — 75
14019	(Miramarska, — 75
14020	(Ohidska krasotica, Mars, — 75
14021	(Godbica, — 75
14022	(Bleški valčki, Valček, — 75
14023	(Slovenska četvorka, Mars, — 75
14024	(Godbica, — 75
14025	(Josefina polka, Godba, — 75
14026	(Štaberice polka, Godba, — 75
14027	(Ne zapusti, Valček, — 75
14028	(Vesela Tirolka, Valček, — 75
14029	(Vedno sveža, Šotis, — 75
14030	(Lepa Alfi, Valček, — 75

14031	(Samospevi iz ljubljanske opere: — 75
14032	(Sedaj sem si vinski hram, — 75
14033	(Podoknica, — 75
14034	(O te ženske, — 75
14035	(Ljubljanski postrešek, — 75
14036	(Oj zlat vinski kaplja ti, — 75
14037	(Izbršimo to, — 75

14038	(Komične pripovedke: — 75
14039	(Kako je kraljevi hudča preselil — 75
14040	(Krajcarji na slemenicah, — 75
14041	(Legionarji, — 75
14042	(Osel in bog, — 75
14043	(Jože s Poljan za pričo not dan, — 75

Te slov. plošče so narejene v starem
kralju. So jako glasne in jih morete igra-
ti na vsakem gramofonu. Zalogo imam
veliko ter jih pošiljam na vse kraje Zdra-
vne države. Cena komadu 70c. Poštno
plačam jaz. Garantiram hitro postrobo.
Pri naročilu priložite Money order.

VICTOR NAVINSHEK
331 Greeve St. Conemaugh, Pa.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spom-
lad v stari kraj na obisk ali za
stalno, priporočamo, da se odloči
za parnik "PARIS", največji in naj-
novejši parnik francoske parobrod-
ne družbe, ki odpluje iz New Yorka

14. MAJA 1924.

Železniška zveza preko Francije,
Svrice in Avstrije je za Jugoslovane
najbolj pripravna po francoski pro-
zi, zlasti pa se s parnikom "PARIS"
in se pride v devetih dneh v Ljub-
ljano; oni pa, ki potujejo v zase-
bno ozemlje, se peljejo iz Pariza na-
ravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tud
naš uradnik, ki bo spremljal potni-
ke do Ljubljane, in bo pazil tudi na
prtljago, da bo šla naprej vedno z
istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so na-
stanjeni na tem parniku v kabinah
po 2-4 v eni kabini; kdor želi po-
tovati takrat na tem parniku, naj
nam doloži čim prej \$10.00 are za
III. razred in \$50 za drugi razred,
da mu preskrbimo dobro kabino že
sedaj, da ne bodo boljši prostori vsi
oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1924

V ZALOGI GA IMAMO ŠE SAMO PAR STO
IZTISOV.

Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči,
da ne bo prepozno.

Cena 40 centov. Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York

Kretanje parnikov - Shipping News

20. marca:	Cleveland, Cherbourg in Hamburg	6. aprila:	Aquitania, Cherbourg; Chicago, Havre.
21. marca:	Min-ahda, Cherbourg in Hamburg.	9. aprila:	Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cher-
22. marca:	Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cher-	10. aprila:	Pres. Roosevelt, Cherbourg; New
23. marca:	bourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cher-	11. aprila:	Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau,
24. marca:	bourg; Zealand, Cherbourg.	12. aprila:	Havre.
25. marca:	Bremen, Bremen.	23. aprila:	Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.
26. marca:	Dulio, Genova.	26. aprila:	Majestic, Cherbourg; Albania, Cher-
27. marca:	La Savoie, Havre; Pres. Harding, Cher-	29. aprila:	bourg; Pres. Harding, Cherbourg.
28. marca:	bourg; Orca, Cherbourg; Hamburg; Ande-	30. aprila:	Republic, Cherbourg.
29. marca:	nia, Cherbourg.	1. maja:	Mauretania, Cherbourg.
30. aprila:	Berengaria, Cherbourg.	3. maja:	Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cher-
1. maja:	Berengaria, Cherbourg; Paris, Havre.	4. maja:	bourg; Pres. Wilson, Trst; La Savoie,
2. maja:	Majestic, Cherbourg; Tyrhenia, Cher-	7. maja:	Havre.
3. maja:	bourg; George Washington, Cherbourg.	10. maja:	Aquitania, Cherbourg.
4. maja:	America, Cherbourg.	11. maja:	Homeric, Cherbourg; America, Cher-
5. maja:	Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cher-	14. maja:	bourg.
6. maja:	bourg; Veendam, Cherbourg.	15. maja:	Paris, Havre; Martha Washington, Trst;
7. maja:	Berengaria, Cherbourg.	16. maja:	Berengaria, Cherbourg.

HITRA POTNIŠKA SLUŽBA

od NEW YORKA DO TRSTA
(proko Genova)
Najboljša in najkrajša pot po Sredozem-
skem morju z našimi veličastnimi parniki,
"DUILIO" ... 27. marca; 1. maja; 17. juni.
"COLOMBO" ... 16. aprila; 21. maja; 1. julija.
"TAORMINA" ... 25. junija; 4. avg.
"GIULIO CESARE" 8. juli; 16. avg.; 19. sept.
"Navešči in najhitrejši parnik na olje za
Sredozemsko morje.
Udobne kabine tretjega razreda s 2, 4 in
6 posteljami za družine in šenake.
Pri okumnih obedih je vino brezplačno.
Za podrobnosti vprašajte našega agenta
v vašem mestu ali pa naravnost pri
NAPOLITANO GENERALI ITALIANA
Itala-America Shipping Corporation
1 State Street General Agent New York
Naš zastopnik v Jugoslaviji: Jadranska
Banka, Beograd in njene podružnice.

French Line
Cocagne, Gode, Sardinia, Corsica
New York, Plymouth, Havre, Paris
PARIS ... 2. aprila
New York, Havre, Paris
ROCHAMBEAU ... 22. marca
LA SAVOIE ... 29. marca
CHICAGO ... 16. aprila
New York, Vigo (Spain), Bordeaux
ROUSILLON ... 25. marca
Pute se navodila lokalnem agentu ali na glavni vrst:
19 STATE STREET, NEW YORK

VELIK IZLET

V JUGOSLAVIJO.

Cunard četa je organizirala iz-
let za Jugoslovane, ki bodo odpo-
tovali z Aquitanijo dne 7. maja
Izletniki bodo pod osebnim vod-
stvom G. Vukoviča, člana Cunard
črte, ki je dobro znan newyorškim
Jugoslovanom.